

A R B E T S M I L J Ö

STATISTIK

rapport 2003:1

Arbets-skador 2002

Preliminära uppgifter

Occupational accidents and
work-related diseases

 Sveriges officiella statistik

ARBETSMILJÖ
VERKET

Occupational accidents and work-related diseases 2002

Preliminary report

Swedish Work Environment Authority

Tidigare publicering

Årlig statistik om arbetsskador utgavs t.o.m. juni 1977 under titeln Yrkesskador och för perioden juli 1977-1978 under titeln Arbetsskador av Riksförsäkringsverket i serien Sveriges officiella statistik. Sedan dess har årlig arbetsskadestatistik utformats och sammanställts av Arbetsmiljöverket (tidigare Arbetarskyddsstyrelsen) i samarbete med Statistiska centralbyrån (åren 1979-1993). Sedan 1994 är Arbetsmiljöverket huvudman, medan Statistiska centralbyrån varit teknisk producent.

Statistiken för respektive år består av en preliminär och en slutlig redovisning. Den preliminära arbetsskadestatistiken för perioden t.o.m. 2001 har publicerats i serien Statistiska meddelanden med titeln Arbetsskador. I statistiken för år 2002 svarar Arbetsmiljöverket för såväl analyser och kommentarer som för den tekniska produktionen.

Previous publishing

Until 1978 the annual reports on Occupational Injuries were published within the series of Official Statistics of Sweden by the National Social Insurance Board. Afterwards, annual statistics on Occupational Injuries has been compiled by the Swedish Work Environment Authority (formerly the National Board of Occupational Safety and Health) in collaboration with Statistics Sweden (1979-1993). Since 1994 the Swedish Work Environment Authority is responsible for the statistics, with Statistics Sweden as a technical producer.

The statistics for each year, include a preliminary and a final compilation. The preliminary data until 2001 was published in the series Statistical Reports with the title Occupational injuries. In the preliminary statistics for 2002, the Swedish Work Environment Authority is responsible for the analysis as well as the technical production.

Förfrågningar:

Börje Bengtsson, tfn 08-730 95 78, borje.bengtsson@av.se

Robert Linder, tfn 08-730 91 24, robert.linder@av.se

Serie: Arbetsmiljöstatistik

Utgivare: Barbro Köhler Krantz, Tillsynschef

Statistikansvarig: Elisabet Broberg, Enhetschef

Utgiven november 2003

ISSN 1652-1110

Arbets-skador 2002

Preliminära uppgifter

Förord

År 1978 tog Riksdagen ställning för införandet av ett informationssystem om arbets-skador, ISA, med Arbetarskyddsstyrelsen (från och med 2001 Arbetsmiljöverket) som huvudman. Sedan dess har årlig arbetsskadestatistik utformats av Arbetarskyddsstyrelsen/Arbetsmiljöverket och producerats av Statistiska Centralbyrån.

Syftet med informationssystemet är att ge underlag för det förebyggande arbetsmiljöarbetet. Framtagandet av den officiella arbetsskadestatistiken är ett led i denna verksamhet.

År 1994 blev Arbetarskyddsstyrelsen/Arbetsmiljöverket statistikansvarig myndighet för den officiella arbetsskadestatistiken. Den föreliggande publikationen *Arbets-skador 2002*, är den första i serien Sveriges officiella statistik som Arbetsmiljöverket producerat på egen hand. Statistiken bygger på arbets-skador som anmälts enligt Lagen (SFS 1976:380) om arbets-skadeförsäkring och Lagen (SFS 1977:265) om statligt personskadeskydd.

Från och med 2002 hanteras arbetsskadeanmälningarna enligt nya rutiner utifrån nya definitioner och koder efter nya EU-anpassade klassifikationer. Jämförelse med tidigare år är därför i vissa fall svårt att göra och i andra fall omöjligt. Där så är möjligt redovisas i publikationen jämförelser med tidigare år.

Publikationen är preliminär i den meningen att uppgifterna bygger på hittills inkomna och bearbetade anmälningar om arbets-skador. Uppgifter om sjukskrivningsdagar har ännu inte tillförts skadefallen, utan kommer att redovisas i den slutliga sammanställningen för 2002. Uppgifter om den sysselsatta befolkningen, som använts för att beräkna relativa frekvenser, har hämtats från arbetskraftsundersökningarna (AKU), som görs av SCB. I de fall beräkningar gjorts för näringsgrenar på detaljnivå har uppgifter om sysselsättningen hämtats från SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik (RAMS). Uppgifterna från RAMS som använts avser 2001, eftersom uppgifterna för 2002 ännu inte är sammanställda.

Ansvariga för bearbetningar och kommentarer i publikationen är Börje Bengtsson, Robert Linder och Eva Malmros. Robert Linder har även svarat för programmering. Ann-Charlotte Bergman och Siw Nelding-Olofsson har framställt diagram och svarat för layout.

Arbetsmiljöverket i november 2003

Elisabet Broberg

Innehåll

Sammanfattning	5
Arbetsolyckor	8
Trolig frånvaro	9
Utveckling	10
Avvikelse som orsakat skadan	12
Näringsgren	13
Yrke	17
Skadans art	19
Skadad kroppsdel	20
Arbetsolyckor med dödlig utgång	21
Arbetsjukdomar	24
Misstänkt orsak och besvär	24
Ålder	26
Näringsgren	27
Organisatoriska och sociala faktorer	30
Statistikens omfattning och innehåll	32
Nytt system 2002 för anmälan och registrering av arbetsskador	34
Variabler	35
Grundmaterial	37
Statistikens kvalitet	38
Summary	39
Contents of tables	41
List of terms	42
Näringsgren (SNI2002)– Economic activity	44
Tabeller	46
1 Anmälda arbetsskador efter kön och anställningsform år 1980-2002. Preliminära uppgifter för 2002 Samtliga personkategorier.	46
2 Anmälda arbetsolyckor och arbetsjukdomar efter näringsgren och kön år 2002. Antal fall samt antal fall per 1 000 förvärvsarbetande. Arbetstagare och egenföretagare	47
3 Anmälda arbetsjukdomar efter näringsgren, kön och misstänkt orsak år 2002. Arbetstagare och egenföretagare	50

Sammanfattning

För år 2002 har det hittills rapporterats och registrerats nästan 120 000 anmälningar om arbetsskador. Bland arbetstagare och egenföretagare anmäldes 34 338 arbetsolyckor med sjukfrånvaro och 21 541 arbetssjukdomar, vilka redovisas mer utförligt i rapporten. Utöver detta har färdolycksfall (olyckor på väg till eller från arbetet), arbetsolyckor utan sjukskrivning samt gamla ärenden (arbetssjukdomar med visande- eller skadedatum före 1992) registrerats. När materialet togs ut för bearbetning saknades det uppgift om skadetyp för 1 986 anmälningar. Vidare har 572 anmälningar bedömts som ej arbetsskada eller haft så dålig information att de ej kunnat klassificeras alls.

Sammanställning av inkomna anmälningar 2002 (2003-09-04)

Arbetsolyckor med sjukfrånvaro	35744	(62% män, 38% kvinnor)
- därav arbetstagare och egenföretagare	34338	
Arbetssjukdom	22173	(45% män, 55% kvinnor)
- därav arbetstagare och egenföretagare	21541	
Olyckor utan frånvaro	45342	(45% män, 55% kvinnor)
Färdolycksfall	12641	(35% män, 65% kvinnor)
Gamla ärenden	660	(56% män, 44% kvinnor)
Skadetyp okänd	1986	(42% män, 58% kvinnor)
Anmälan klassad som ej arbetsskada eller omöjlig att klassificera	572	(54% män, 46% kvinnor)
Totalt	119118	(49% män, 51% kvinnor)

Bland arbetstagare och egenföretagare har hittills för 2002 anmälts 8,4 arbetsolycksfall och 5,3 arbetssjukdomar per 1 000 förvärvsarbetande. För män är frekvenserna 9,9 olyckor och 4,4 sjukdomar per 1 000 förvärvsarbetande och för kvinnor 6,7 olyckor och 6,1 sjukdomar per 1 000 förvärvsarbetande.

Under 2002 inträffade totalt 60 dödsolyckor i arbetet, varav 45 bland arbetstagare och 15 bland egenföretagare. För arbetstagare är detta en minskning med ett fall, jämfört med 2001, och för egenföretagare är det en ökning med fem fall. Fyra av de omkomna var kvinnor (tre arbetstagare och en egenföretagare).

Utöver detta har det rapporterats fem dödsolyckor bland personer som inte var förvärvsarbetande, men omfattades av den gällande lagstiftningen.

Ungefär lika många personer var sysselsatta under 2002 som under 2001. Antalet förvärvsarbetande män har minskat något men balanseras av en ökning av antalet förvärvsarbetande kvinnor.

Från och med april 2002 skannas alla inkomna anmälningar, variabeluppsättningen har förändrats; nya registreringsrutiner och definitioner införts. Det innebär att jämförelse avseende utvecklingen av arbetssjukdomarna inte kan göras. När det däremot gäller arbetsolyckor är det mindre förändringar mellan 2001 och 2002. Även för arbetsolyckorna gäller dock nya registreringsrutiner och definitioner från och med 2002, vilket påverkar jämförbarheten med tidigare år. Se vidare avsnittet om det nya systemet på sidan 34.

Nivåerna för arbetsskadorna är i början av 2000-talet betydligt lägre än vad de var när arbetsskador anmäldes som mest, under slutet av 1980-talet (hela 1980-talet vad gäller arbetsolyckor bland män; se *figur 1*). Mellan 1988 och 1993 mer än halverades arbetsolycksfrekvensen. Den minskning som började under högkonjunkturen accelererade då konjunkturen föll och många verksamheter med riskfyllda arbetsmiljöer slogs ut. Arbetssjukdomsfrekvensen minskade samtidigt med ungefär 40 procent mellan 1988 och 1992, bland annat under inverkan av skärpt praxis vid bedömning av arbetsskadeärenden och ökade förebyggande insatser mot belastningsskador.

En rad förändringar i sjuk- och arbetsskadeförsäkringarna i början av 1990-talet medverkade till att totala antalet anmälningar av såväl arbetssjukdomar som arbetsolyckor minskade ytterligare. Samtidigt ökade arbetsolyckor utan frånvaro då många avstod från att sjukskriva sig vid framför allt lindrigare arbetsolyckor. Den markanta toppen i anmälningarna av arbetssjukdom 1993 förklaras av övergångsbestämmelser i samband med att arbetsskadebegreppet skärptes.

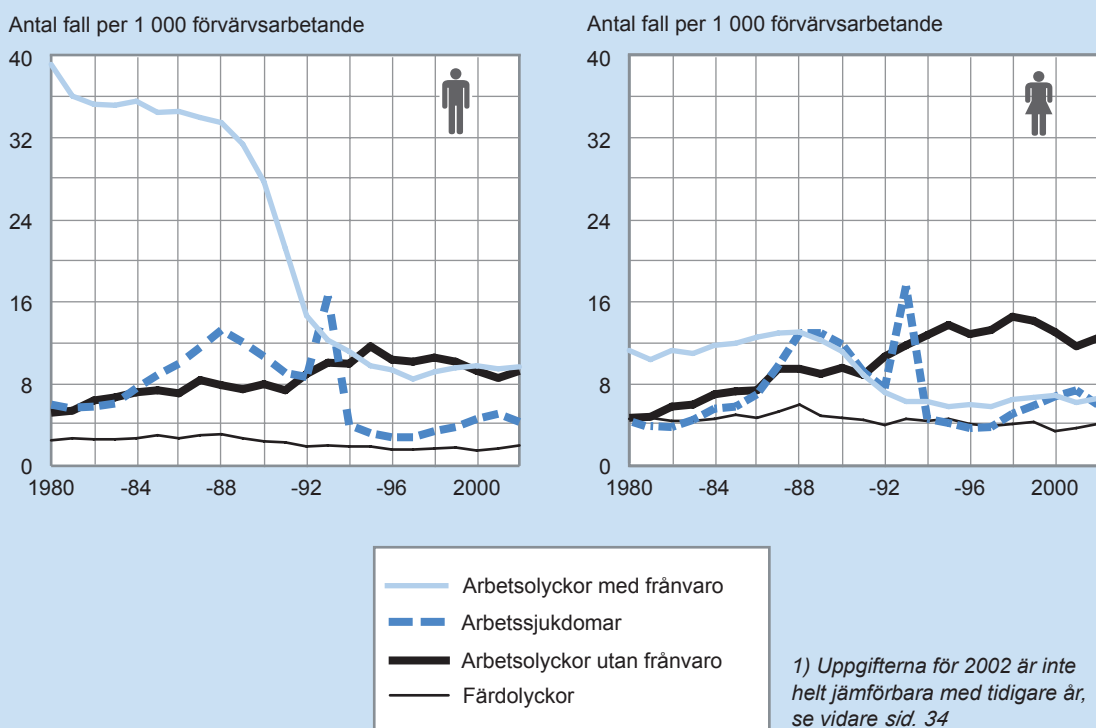
För olycksfall i arbetet är skillnaden mellan åldersgrupper liten. Män har högst relativ frekvens i åldern 16-24 år, medan det bland kvinnor är de i grupperna 55-59 och 60-64 år som har något högre relativ frekvens än övriga grupper. Frekvensen av anmälda arbetssjukdomar ökar hos bägge könen med stigande ålder. Tidigare har ålder i arbetssjukdomsstatistiken definierats som den ålder den drabbade hade när sjukdomen visade sig för första gången. Från och med 2002 års statistik räknas den ålder man hade när arbetsskadeblanketten skannades, vilket troligen har stor del i att genomsnitts- och medianåldrarna i 2002 års undersökning är ett eller ett par år högre än i de närmast föregående årens undersökningar.

De högsta relativa frekvenserna för arbetsolyckor 2002 förekommer bland män i näringsgrenarna Stål- och metallframställning, Avfallshantering och renhållning samt Utvinning av mineral. Bland kvinnor är det Livsmedels-, dryckesvaru- och tobakstillverkning samt Stål- och metallframställning som har de högsta relativa frekvenserna. Bland arbetssjukdomarna har Utvinning av mineral flest anmälningar per 1000 sysselsatta män medan Transportmedelstillverkning ligger högst bland kvinnorna.

Bland såväl män som kvinnor har de flesta arbetsolyckorna orsakats genom kroppsrörelser med fysisk överbelastning. Relativt vanligt är också maskinrelaterade olyckor bland män och fallolyckor bland kvinnor. Av arbetsolyckorna har 40 procent bland män och 35 procent bland kvinnor resulterat i sjukfrånvaro i mer än 14 dagar. Denna andel ökar med stigande ålder samt varierar mellan olika näringsgrenar.

Av arbetssjukdomarna har sex av tio sin orsak i belastningsfaktorer och det gäller båda könen. Belastningsfaktorer är en sammanfattande benämning för arbetsställningar eller rörelser som är ensidiga eller ansträngande. Organisatoriska eller sociala faktorer är den näst vanligaste orsaken till arbetssjukdom och avser två anmälningar av tio, och ofta sätts då sjukdomen i samband med hög arbetsbelastning eller med problem i relationerna till överordnade och kollegor. Bland kvinnor orsakas mer än var fjärde anmälning av organisatoriska eller sociala faktorer.

Figur 1
Anmälda arbetsskador per 1 000 förvärvsarbetande 1980-2002¹
 Arbetstagare och egenföretagare

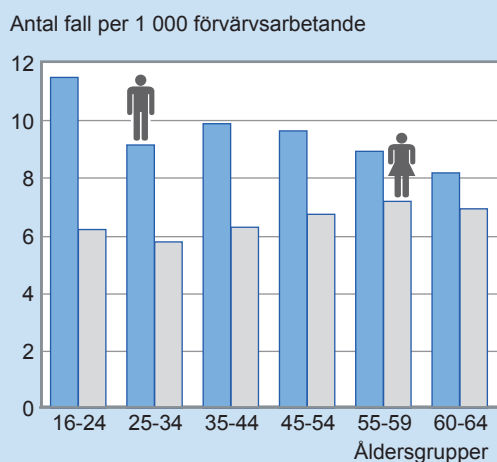
Källa: AV/ISA, SCB/AKU

Arbetsolyckor

För 2002 har det anmälts 34 338 arbetsolycksfall bland arbetstagare och egenföretagare som lett till sjukfrånvaro i minst en dag. Drygt 60 procent av dessa olyckor har drabbat män, medan männen utgör 52 procent av alla förvärvsarbetande. Den relativa frekvensen för arbetsolycksfall 2002 är 8,4 fall per 1 000 förvärvsarbetande; för män 9,9 och för kvinnor 6,7. Utöver olyckorna bland arbetstagare och egenföretagare har det anmälts 1 406 arbetsolyckor inom andra kategorier under 2002, främst värnpliktiga.

Under praktiskt taget hela 1990-talet har arbetsolyckorna minskat mest bland de yngsta männen. År 1999 hade denna grupp för första gången inte den högsta olycksfallsfrekvensen. För år 2000 var frekvensen för män åter högst i åldern 16–24 år och är det fortfarande år 2002, se *figur 2*. Bland kvinnor är det de i åldrarna 55–59 och 60–64 år som har något högre olycksfallsfrekvens än övriga grupper. Skillnaden mellan män och kvinnor är störst för de yngsta. Varken för män eller kvinnor är skillnaden mellan åldersgrupperna särskilt stor.

Figur 2
Anmälda arbetsolycksfall per 1 000 förvärvsarbetande
efter ålder och kön 2002
Arbetstagare och egenföretagare

Källa: AV/ISA, SCB/AKU

Trolig frånvaro

Uppgifter om den troliga sjukfrånvaron som skadan föranlett kan fås via uppgifter som lämnas i arbetsskadeanmälan. Detta ger en grov uppskattning av frånvaron då längden anges i intervall, där exempelvis en av klasserna består av skador med frånvaro längre än 14 dagar. Uppgiften i anmälan är även preliminär, eftersom det oftast är först senare som effekten av skadan blir känd. I arbetsskadeanmälan kan även lämnas uppgift om antalet dagar med sjuklön. Slutliga och mer exakta uppgifter om sjukfrånvaron till följd av skadan finns ännu inte tillgängliga.

Enligt de uppgifter som har lämnats i arbetsskadeanmälan har 40 procent av fallen bland män och 35 procent av fallen bland kvinnor haft en sjukfrånvaro som uppgått till mer än 14 dagar (se tabell nedan). Ungefär var sjätte olycka innebar frånvaro i 1-3 dagar. Bland arbetstagare och egenföretagare har det inträffat sammanlagt 60 dödsolyckor. Mer information om dödsolyckorna lämnas i avsnittet *Arbetsolyckor med dödlig utgång* på sidan 21.

Anmälda arbetsolycksfall efter trolig frånvaro år 2002

Arbetstagare och egenföretagare

Trolig frånvaro	Män		Kvinnor		Summa	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
1-3 dagar	3320	16	2212	17	5532	16
4-14 dagar	9365	44	6290	48	15655	46
Längre frånvaro	8410	40	4681	35	13091	38
Dödsfall	56	0-	4	0-	60	0-
Totalt	21151	100	13187	100	34338	100

Källa: AV/ISA

Sjukfrånvarons längd varierar med olika bakgrundsfaktorer, där ålder är en sådan faktor. I åldersgruppen 16-24 år är det mindre än 30 procent av olyckorna 2002 som hade en trolig frånvaro längre än 14 dagar. Denna andel stiger sedan och uppgår till ungefär 50 procent för gruppen 60-64 år. För män gäller detta även i gruppen 55-59 år.

Utveckling

För 2002 ingår i denna preliminära statistik ungefär lika många arbetsolycksfall som i motsvarande preliminära statistik för 2001, se tabellen nedan. Antalet arbetsolycksfall har här hämtats från respektive års preliminära arbetsskadestatistik, uppgifter om antal förvärvsarbete för frekvensberäkningarna från Arbetskraftsundersökningen (AKU).

Anmälda arbetsolyckor 1997–2002. Preliminär statistik för respektive år Arbetstagare och egenföretagare

	År	Män	Kvinnor	Totalt
Antal arbetsolyckor	1997	17 761	10 398	28 159
	1998	19 510	11 981	31 491
	1999	20 586	12 476	33 062
	2000	21 155	13 223	34 378
	2001	21 452	12 963	34 415
	2002	21 151	13 187	34 338
	Relativ frekvens¹	1997	8,7	5,5
1998		9,4	6,3	7,9
1999		9,7	6,4	8,1
2000		9,7	6,6	8,2
2001		9,7	6,4	8,1
2002		9,6	6,4	8,1
Förändring av frekvens		1997–2002	10%	16%

1) Antal arbetsolyckor per 1000 förvärvsarbete

Källa AV/ISA, SCB/AKU

Siffrorna för 2002 är inte helt jämförbara med uppgifterna för tidigare år, då vissa olycksfall utan sjukfrånvaro tidigare också ingick i statistiken, t ex vid akut psykisk reaktion till följd av rån eller liknande. Från och med 2002 räknas som arbetsolycksfall bara sådana skador som lett till sjukfrånvaro i minst en dag. Av de arbetsolyckor som ingår i den preliminära statistiken för 2001 har ca en tiondel inte lett till någon sjukfrånvaro.

Införandet av ett nytt system för rapportering och registrering, som bl. a. består av skanning av anmälningarna, avser att snabba upp inregistreringen av skadorna. Därmed torde de preliminära uppgifterna för 2002 vara mer fullständiga än motsvarande preliminära uppgifter för tidigare år. Sammantaget innebär de gjorda förändringarna att jämförelse av uppgifterna för 2002 med tidigare år måste göras med försiktighet. Mer information om det nya registreringssystemet samt jämförbarhet med tidigare uppgifter ges på sidan 34.

Utvecklingen sedan 1980 av anmälda arbetsskador för kvinnor och män illustreras i *figur 1* på sidan 7. Där har uppgifterna för arbetsolyckorna för tidigare år räknats om för att bli mer jämförbara med uppgifterna för 2002.

Antalet anmälda arbetsolyckor var tämligen konstant under större delen av 1980-talet. Därefter minskade arbetsolyckorna, som mest mellan 1990 och 1992, dvs. den period då sysselsättningen började minska och de första i en rad förändringar av sjuk- och arbetsskadeförsäkringarna genomfördes. Under åren 1988–1993 minskade de anmälda arbetsolyckorna med sjukfrånvaro med drygt 60 procent bland män och halverades bland kvinnor. Sedan 1996 ökar arbetsolyckorna åter bland kvinnor, medan trenden vände för männen först 1998. Eftersom männen i stort sett genomgående haft en mer gynnsam utveckling än kvinnorna är skillnaden mellan könen beträffande frekvensen anmälda arbetsolycksfall med frånvaro betydligt mindre i dag än för tio eller tjugo år sedan.

Minskningen av arbetsolyckorna var under början av 1990-talet kraftigast avseende fall med kortare frånvaro. Samtidigt inleddes en ökning av frekvensen anmälda arbetsolycksfall utan sjukfrånvaro. Detta är troligen till stor del effekter av sänkningen respektive slopandet av ersättningen under den första sjukdagen 1991 och 1993, vilket kan ha lett till minskad benägenhet till sjukfrånvaro vid lindrigare skador. Dessutom innebar införandet av sjuklöneperioden 1992 att försäkringskassan inte längre fick kännedom om sjukfall inom de första två veckorna i samma utsträckning som tidigare. De hade därmed inte samma möjlighet att begära in arbetsskadeanmälningar.

I årliga rapporter med titeln Arbetsorsakade besvär redovisas urvalsundersökningar, där ett stort antal personer tillfrågas om de under de senaste 12 månaderna haft fysiska eller andra besvär som orsakats av arbetet. Undersökningarna genomförs av SCB på uppdrag av Arbetsmiljöverket. När det gäller besvär till följd av arbetsolyckor, som också inneburit sjukfrånvaro, visar urvalsundersökningarna på samma utveckling under 1990-talet som arbetsskadestatistiken: en kraftig minskning under decenniets första år, följt av en utplaning och en ökande tendens under de senaste åren. Under de första åren på 2000-talet har förekomsten av arbetsolyckor med frånvaro varit tämligen konstant enligt urvalsundersökningarna.

De båda statistikkällorna visar dock på olika nivåer i fråga om olycksfall i arbetet. Genomgående visar urvalsundersökningarna på en större andel besvär och sjukfrånvaro till följd av arbetsolycka än vad som kan utläsas av statistiken över anmälda arbetsolycksfall med sjukfrånvaro. En förklaring är att alla arbetsolycksfall ej anmäls. En annan förklaring till detta är att urvalsstudierna mäter besvär till följd av både nya och äldre skador, medan statistiken över anmälda arbetsskador bara omfattar nytillkomna fall.

Avvikelse som orsakat skadan

Från om med 2002 kudas den avvikelse som lett till att ett olycksfall inträffat. Kodningen av variabeln Avvikelse grundas på en klassifikation som tagits fram inom EU:s statistikbyrå EUROSTAT. Variabeln Händelse som tidigare använts vid redovisning av arbetsolycksfallen kudas inte längre.

Avvikelse beskriver vad som avvikit från det normala i ett händelseförlopp. Det kan också vara en avvikelse från det normala sättet att utföra en arbetsuppgift, där denna avvikelse bidragit till olycksfallet. Avvikelse och Händelse (som kodades fram till 2001) beskriver delvis olika saker. Om exempelvis en person faller ner från en stege på grund något materialfel i stegen är det som regel detta fel som räknas som avvikelsen. Däremot skulle denna typ av olycka betraktas som en fallolycka i den gamla klassifikationen.

I *figur 3* visas fördelningen av arbetsolycksfallen år 2002 efter avvikelse. Redovisningen i figuren är på en grövre nivå än vad som kudas. Avvikelse registreras bara i samband med den manuella kodningen av skadorna. De skador som inte var fullständigt kodade när materialet togs ut för bearbetning (ca 10 procent) ingår således inte i underlaget för figuren.

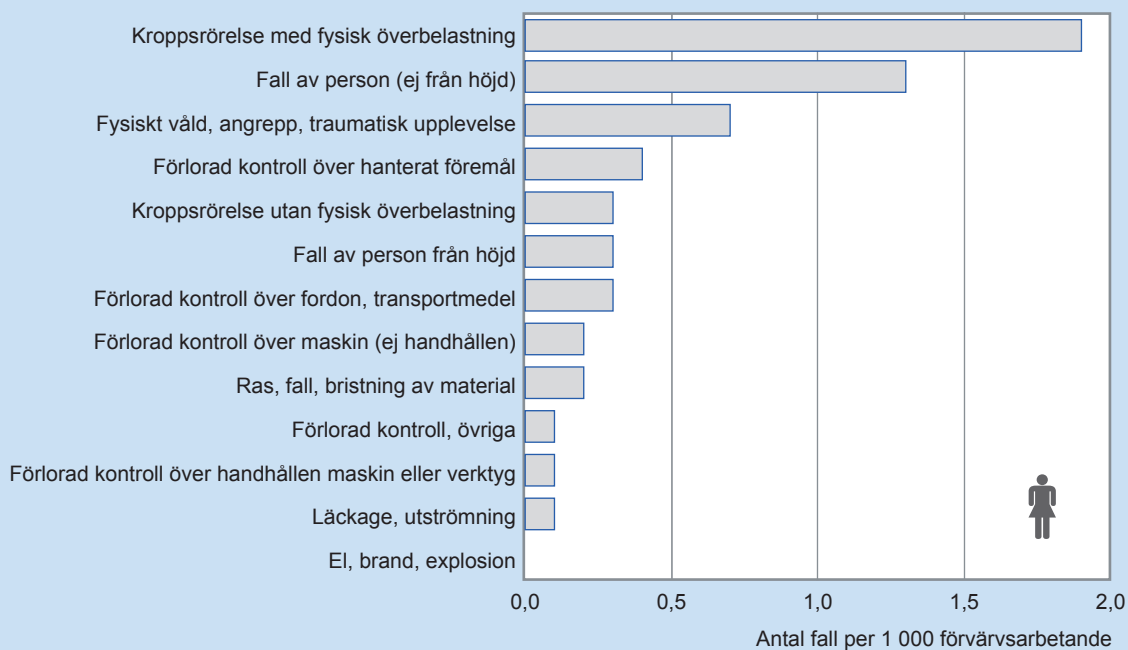
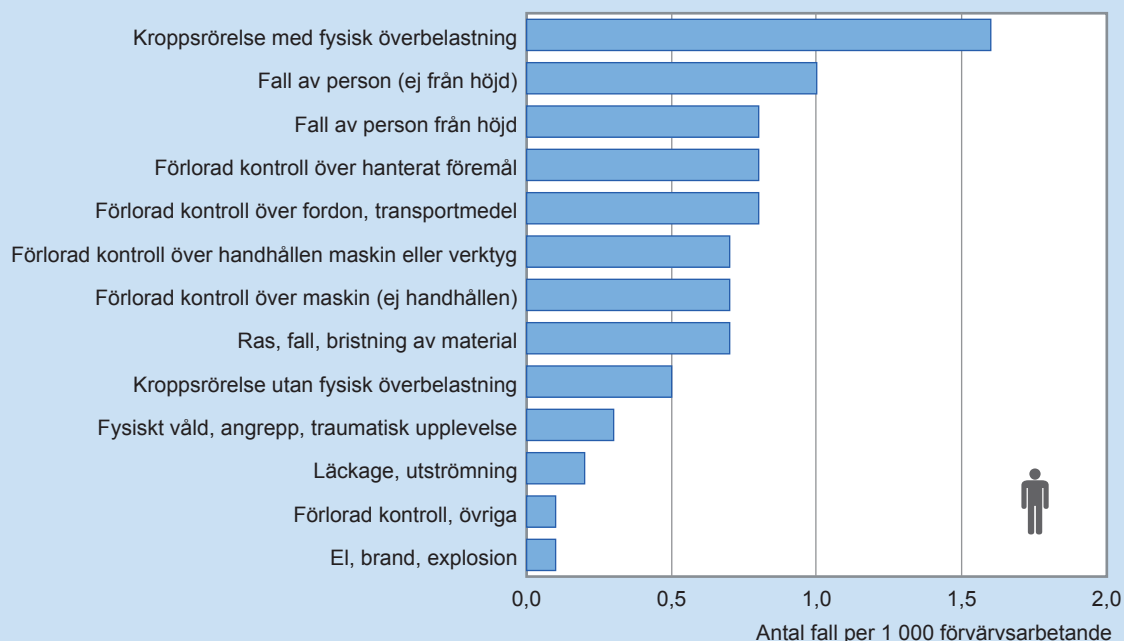
Bland såväl män som kvinnor är det kroppsrörelse i samband med fysisk överbelastning (t.ex. lyft eller andra ansträngande rörelser) som är den klart vanligaste avvikelsen som orsakat olyckan. Därefter följer fallolyckor (ej från höjd). Fördelningen med avseende på avvikelse varierar för olika bakgrundsfaktorer. I denna publikation redovisas dock ingen analys av fördelningen för avvikelse efter t.ex. yrke och näringsgren.

När det gäller skador genom kroppsrörelser med fysisk överbelastning är det bland kvinnor i drygt hälften av olycksfallen fråga om skador som uppstått i samband med lyft eller förflyttning av annan person (vårdtagare etc.). Däremot är det bland män för denna typ av skada främst fråga om hantering av olika maskiner och verktyg eller diverse produkter som exempelvis byggvaror och möbler.

Av olycksfall klassificerade som Fall av person från höjd, har bland män en fjärdedel orsakats genom fall från stege eller i trappa. För kvinnorna var motsvarande andel 50 procent.

Olyckor till följd av avvikelsen Fall från höjd och Kroppsrörelse med fysisk överbelastning har högst andel med en trolig frånvaro längre än 14 dagar (52 respektive 47 procent bland män och 44 respektive 42 procent bland kvinnor). Andelen svåra olycksfall (frånvaro längre än 14 dagar) är lägst för Läckage, utströmning samt El, brand eller explosion med en fjärdedel eller mindre.

Figur 3
Anmälda arbetsolycksfall per 1 000 förvärvsarbetande efter avvikelse 2002
 Arbetstagare och egenföretagare

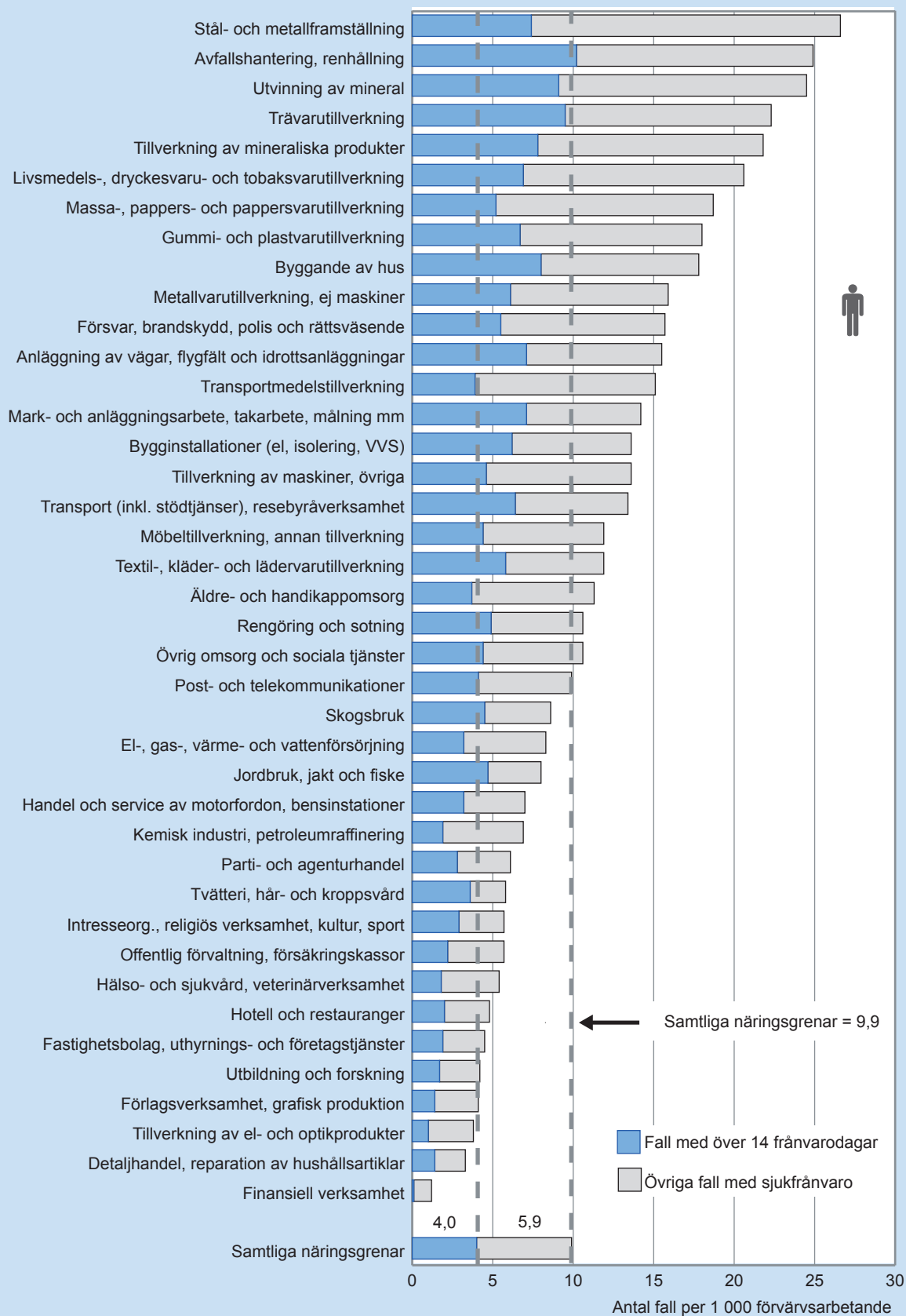
Källa: AV/ISA, SCB/AKU

Näringsgren

Av de arbetsolyckor som drabbat arbetstagare och egenföretagare år 2002 har 9 655 (28 procent) inträffat inom Tillverkning. Därefter följer Vård och omsorg med 5 899 (17 procent). Dessa näringsgrensområden svarar för 18 respektive 16 procent av de förvärvsarbetande.

I *figur 4a* presenteras antalet fall per 1 000 förvärvsarbetande för män i olika näringsgrenar (grov indelning) under 2002. Motsvarande för kvinnor visas i *figur 4b*. Endast näringsgrensgrupper som har minst 3 000 förvärvsarbetande män respektive kvinnor är medtagna. De genomsnittliga relativa frekvenserna för män respektive kvinnor har lagts in som streckade linjer i diagrammen.

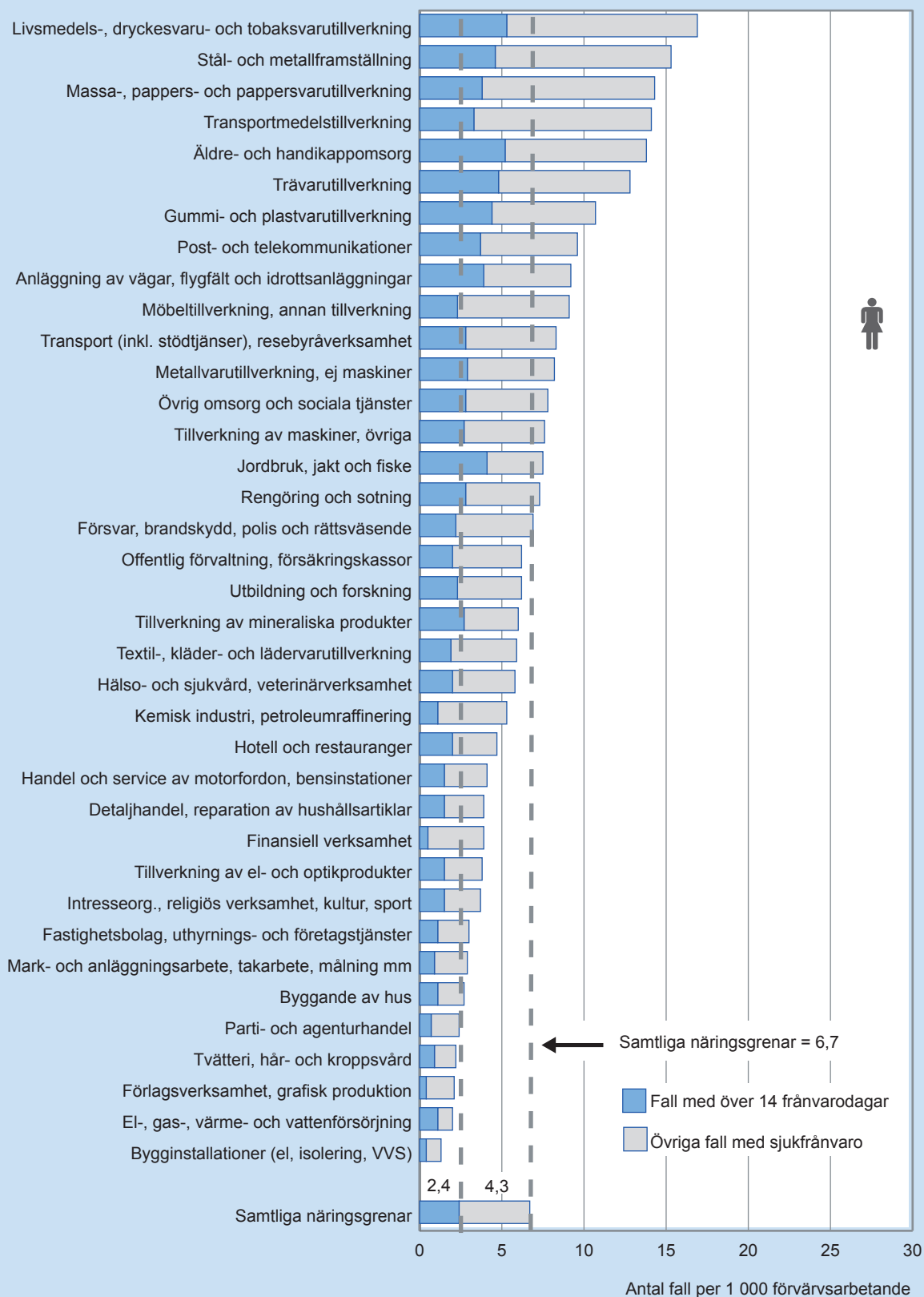
Figur 4a
Anmälda arbetsolycksfall per 1 000 förvärvsarbetande män efter näringsgren 2002
 Arbetstagare och egenföretagare

Källa: AV/ISA, SCB/RAMS

Figur 4b**Anmälda arbetsolycksfall per 1 000 förvärvsarbetande kvinnor efter näringsgren 2002**

Arbetstagare och egenföretagare

Källa: AV/ISA, SCB/RAMS

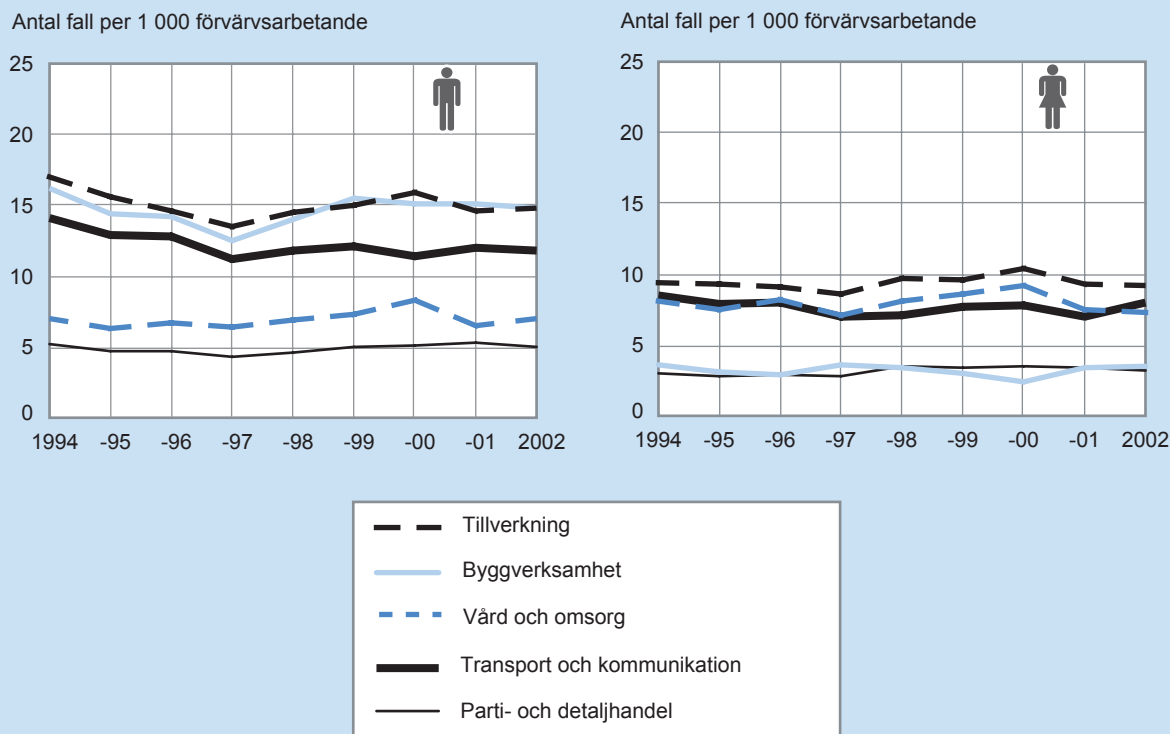
Den näringsgren som har högst relativ frekvens anmälda arbetsolycksfall för män är Stål- och metallframställning med 27 anmälda fall per 1 000 förvärvsarbetande. Därefter följer Avfallshantering, renhållning och Utvinning av mineral med vardera 25 samt Trävarutillverkning med 22, *se figur 4a*. För kvinnor finns den högsta olycksfrekvensen 2002 inom Livsmedels-, dryckesvaru- och tobakstillverkning med 17 arbetsolycksfall per 1 000 förvärvsarbetande. Därefter kommer Stål- och metallframställning med 15, Massa-, pappers- och pappersvarutillverkning samt Transportmedelstillverkning med vardera 14 fall per 1 000 förvärvsarbetande, *se figur 4b*. Det är i stort sett samma näringsgrenar som förekommit bland de mest olycksdrabbade även tidigare år. Antal arbetsolyckor och relativa frekvenser för alla näringsgrenar på grov nivå redovisas i *tabell 2* i tabellbilagan.

Män har oftast högre olycksfallsfrekvens än kvinnor inom samma näringsgren. Detta beror framför allt på att män och kvinnor har olika arbetsuppgifter, t.ex. har kvinnor oftare arbetsuppgifter av administrativ karaktär. Skillnaden är särskilt tydlig inom byggnadsindustri. Inom vård och omsorg är dock olycksfallsfrekvensen ungefär samma för kvinnor och män.

Andelen svåra olycksfall (frånvaro mer än 14 dagar) varierar från ungefär 10 procent inom Finansiell verksamhet till ungefär 60 procent för t ex män inom Jordbruk, jakt och fiske. Högsta relativa frekvensen för olycksfall med över 14 sjukdagar har bland män Avfallshantering och renhållning. Bland kvinnor är det även för de svårare olycksfallen Livsmedelstillverkning etc. som högst relativ frekvens, tillsammans med Äldre- och handikappomsorg.

I *figur 5* redovisas utvecklingen i några huvudnäringar från 1994 och framåt för män respektive kvinnor. Under denna period har det beträffande arbetsolyckorna varit små förändringar i de aktuella näringsgrenarna. I allmänhet skedde en svag minskning fram till 1997, varefter frekvenserna ökat något. Frekvenserna för 2002 ligger på ungefär samma nivå som för år 1994.

Figur 5
Anmälda arbetsolycksfall per 1 000 förvärvsarbetande efter näringsgren
Olyckor med frånvaro 1994-2002
 Arbetstagare och egenföretagare

Källa: AV/ISA, SCB/AKU

Yrke

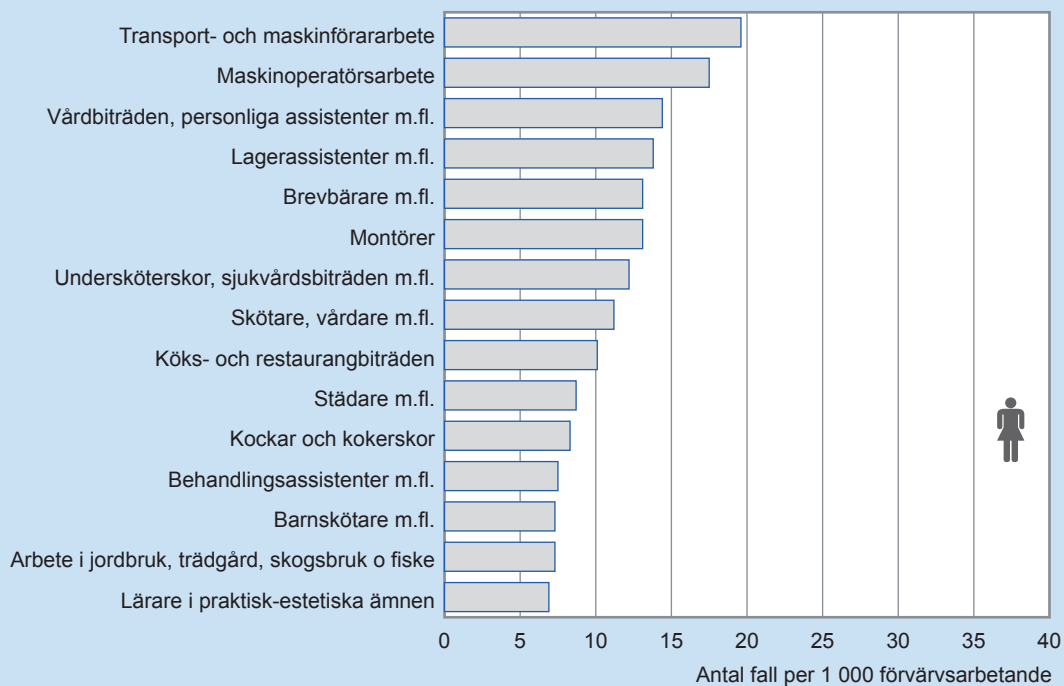
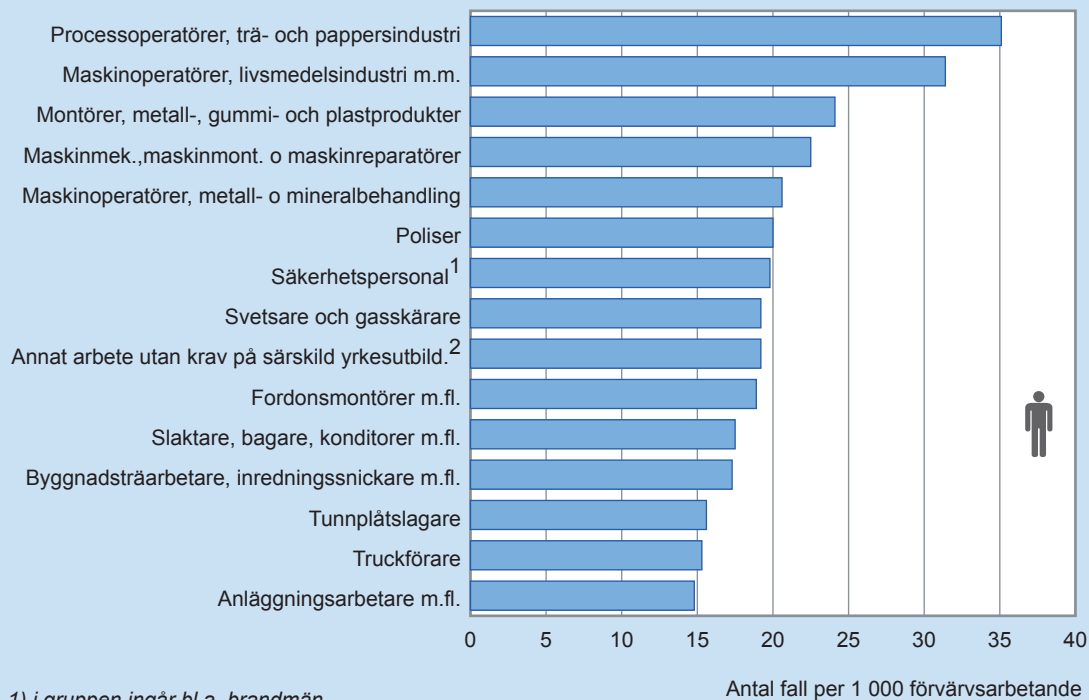
I *figur 6* redovisas yrken med högsta relativa frekvenser avseende anmälda arbetsolycksfall år 2002. Jämförelsen har begränsats till yrkesgrupper med minst 10 000 sysselsatta män respektive kvinnor enligt Arbetskraftsundersökningarna (AKU), eftersom AKU-skattningarna är osäkra för yrken med få verksamma.

De yrken som har flest arbetsolycksfall per 1 000 förvärvsarbetande för män är Processoperatörer i trä- och pappersindustri samt Maskinoperatörer inom livsmedelsindustri. De har 35 respektive 31 arbetsolycksfall per 1 000 förvärvsarbetande. De högsta olycksfrekvenserna för kvinnor har grupperna Transport- och maskinförararbete och Maskinoperatörsarbete som har 20 respektive 18 arbetsolyckor per 1 000 förvärvsarbetande. I kategorin Transport- och maskinförararbete, ingår i första hand förare av buss, lastbil och truck. Det är ungefär samma yrken som har högst relativ frekvens 2002 som för år 2001 och tidigare.

Figur 6

Yrken med högsta relativa frekvenser avseende anmälda arbetsolycksfall 2002

Arbetstagare och egenföretagare

Källa: AV/ISA, SCB/AKU

Skadans art

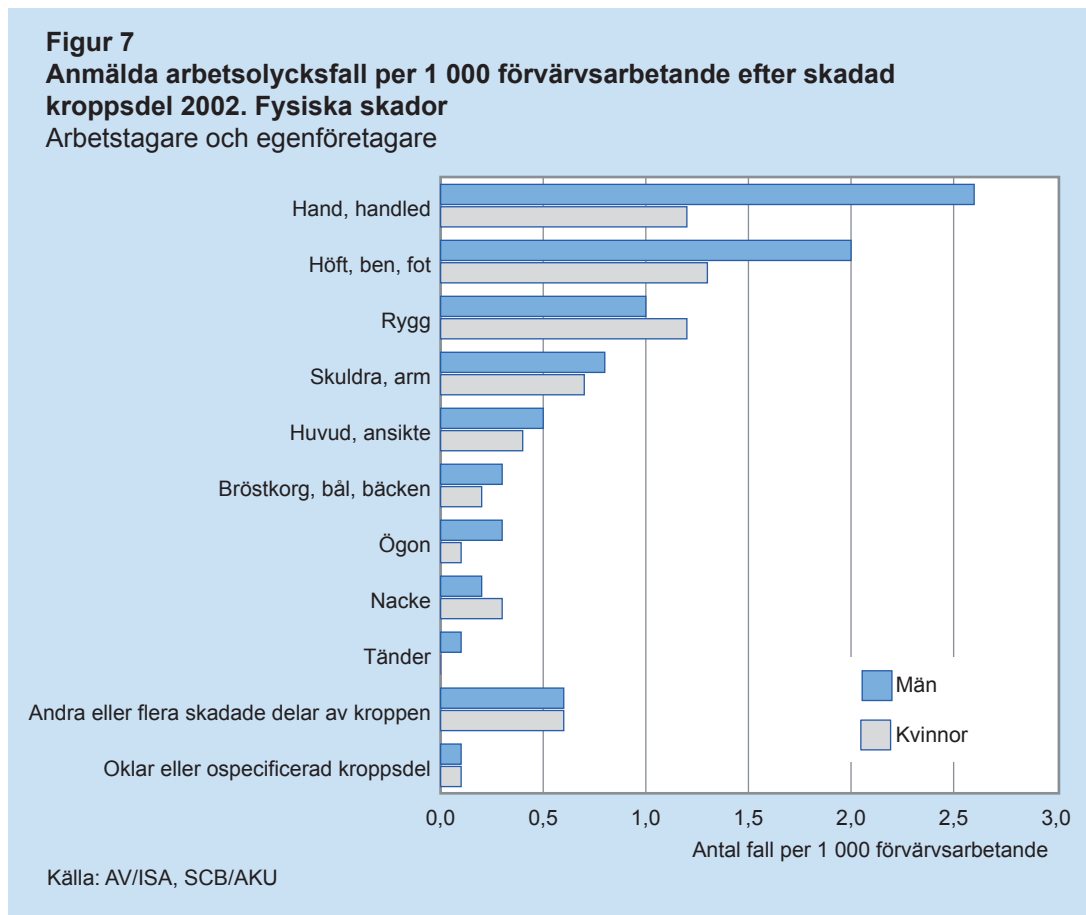
I tabellen nedan visas fördelningen av arbetsolyckorna 2002 efter skadans art på en grov nivå. Kodningen av skadans art bygger från och med 2002 på en klassifikation framtagen inom EUROSTAT. Denna klassifikation är inte helt jämförbar med den som använts tidigare, varför jämförelser med tidigare år inte enkelt låter sig göras. De arbetsolycksfall som inte var fullständigt kodade vid databearbetningen av materialet (ca 10 procent) har inte kunnat fördelas på skadans art.

Skadans art	Män	Kvinnor	Totalt
Sårskada, ytlig skada	31	20	27
Skelettskada, fraktur	16	12	14
Stukning, sträckning	25	38	30
Förlust av kroppsdel	1	0	1
Hjärnskakning, inre skada	8	8	8
Bränn-, frät- eller köldskada	3	2	3
Traumatisk chock/upplevelse	1	4	2
Multipel skada	2	2	2
Annan eller ej specificerad skada	14	14	14
Totalt	100	100	100

Sårskada eller andra ytliga skador är den vanligaste typen av skada bland män med nästan en tredjedel av anmälningarna. Stukning och sträckning svarade för en fjärdedel av alla anmälningar bland män. Bland kvinnorna är det stukning och sträckning som är den klart vanligaste skadan med nästan 40 procent av olycksfallen. Sårskadorna svarade för en femtedel av anmälningarna bland kvinnorna.

Skadad kroppsdel

I figur 7 visas uppgifter om antal olyckor med fysisk skada per 1 000 förvärvsarbetande efter skadad kroppsdel på grov nivå år 2002, dvs. för 29 869 olycksfall som var fullständigt kodade när materialet databearbetades.

För såväl män som kvinnor är hand/handled, höft/ben/fot och rygg de delar av kroppen som oftast skadas i samband med arbetsolycksfall. De relativa frekvenserna är högre för män än för kvinnor utom för skador i rygg och nacke. Ögonskador är tre gånger vanligare bland män än bland kvinnor.

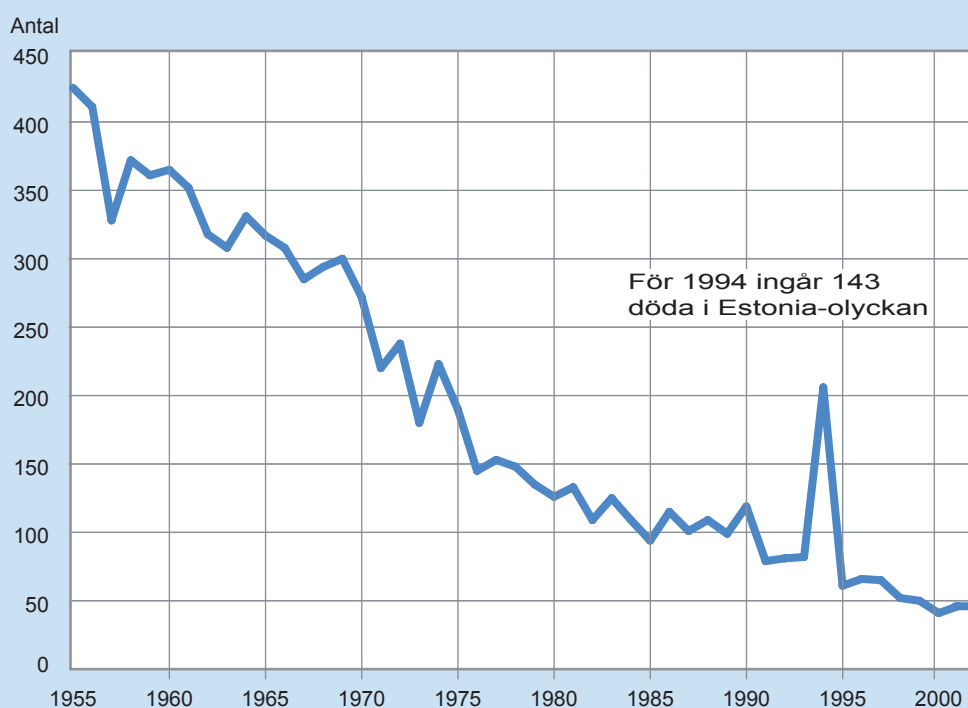
Arbetsolyckor med dödlig utgång

Under 2002 inträffade totalt 60 dödsolyckor bland förvärvsarbetande, varav 45 bland arbetstagare och 15 bland egenföretagare. Detta är fyra dödsfall fler än vad som redovisas i den slutliga statistiken för 2001, ökningen faller på egenföretagarna. Fyra av de omkomna var kvinnor; tre arbetstagare och en egenföretagare. Uppgifterna är än så länge preliminära, och ytterligare dödsfall kan således komma att ingå i den slutliga redovisningen för 2002.

På lång sikt har antalet dödsfall i arbetet bland arbetstagare minskat kraftigt i Sverige, se *figur 8*. Under de senaste åren har antalet varit omkring en niondel, jämfört med mitten av 1950-talet. Sedan åren kring 1980 är det en nedgång med två tredjedelar.

För egenföretagare finns statistik sedan 1980. På dessa drygt 20 år har dödsolyckor i arbetet bland egenföretagarna minskat till hälften. Alltsedan 1998 har antalet dödsfall varit mindre än 20 årligen. — Statistiken visar på en väsentligt högre risk jämfört med arbetstagarna.

Figur 8
Antalet dödsfall i arbetsolycka 1955-2002
Arbetstagare

Källa: AV/ISA, RFV

Näringsgren

Den näringsgren som drabbades av flest dödsfall i arbetsolyckor 2002 var Transport och kommunikation, se *tabell* på sidan 23. Inom denna näringsgren omkom 16 personer. Inom Jordbruk/skogsbruk/fiske inträffade 12 dödsolyckor och i Byggverksamhet 13. Ser man enbart till egenföretagare har 10 av de 15 dödsfallen inträffat inom Jordbruk.

Händelse

Liksom tidigare år är fordonsolyckor som inträffat under arbetstid den klart vanligaste händelsen vad gäller dödsfall bland arbetstagare och egenföretagare, se *tabell nedan*. Hälften av dödsfallen i fordonsolyckor har skett i vägtrafik.

De närmast vanligaste orsakerna till dödsfall i arbetet år 2002 var: träffad av fallande eller flygande föremål, fallolycka samt maskinolycka e d.

Vad som speciellt kan noteras är att dödsolyckor på grund av fallande träd åter ökade; de var 5 st år 2002. Tre personer har fallit offer för våldsdåd i arbetet, varav två kvinnor.

Dödsolyckorna drabbar i hög grad äldre personer. Av de förvärvsarbetande som dödades under 2002 var närmare en tredjedel 55 år eller äldre, vilket kan jämföras med en dryg sjättedel för samtliga olyckor. Tre av de omkomna var 65 år eller äldre. En av de omkomna arbetstagarna var minderårig; en 16-åring i rivningsarbete under sommaren.

42 av dödsolyckorna, 70 procent, inträffade under första halvåret.

I rapporteringen av dödsolyckor i arbetet 2002 ingår fem personer som inte var förvärvsarbetande. Tre värnpliktiga och en intagen på kriminalvårdsanstalt omkom under fritid/permission. En 18-årig elev på gymnasiet byggprogram omkom vid arbetsplatsförlagd undervisning på en byggarbetsplats.

Dödsfall i arbetsolyckor efter händelse 1993–2002¹ Arbetstagare och egenföretagare

Händelse											Summa	%
	1993	-94 ¹	-95	-96	-97	-98	-99	-00	-01	-02		
Elolyckor	3	3	2	3	3	3	–	–	5	–	22	3
Brand, explosion, sprängning, skjutning	–	7	1	1	1	–	3	1	2	1	17	2
Maskinolycka och dylikt	13	12	8	11	6	8	5	6	11	8	88	11
Flygande/fallande föremål varav	16	21	24	14	20	10	12	11	7	14	149	20
Träd, fällt/under fällning	2	10	9	6	7	1	4	4	1	5	49	
Fordonsolycka varav	46	32	33	40	39	30	33	29	21	23	326	43
På väg	26	17	17	21	20	16	16	20	12	12	177	
Personbil	15	9	12	14	17	8	5	13	9	6	108	
Lastbil	4	5	3	2	3	3	6	5	2	5	35	
Fartyg	6	3	4	2	–	3	–	–	1	2	20	
Flygplan	1	2	2	4	6	–	8	3	–	–	26	
Väld, mord, rån	3	3	2	1	2	2	3	2	1	3	22	3
Fallolycka	10	7	12	11	12	12	6	4	7	10	91	12
Övriga händelser	7	4	7	4	6	3	5	6	2	1	45	6
Total	98	89	89	85	89	68	67	59	56	60	760	100

1) Uppgifterna för 1994 omfattar ej 146 dödsfall i samband med Estoniaolyckan

Källa: AV/ISA

Dödsfall i arbetet efter näringsgren¹ år 1993-2002

Näringsgren		1993	-94 ²	-95	-96	-97	-98	-99	-00	-01	-02	Summa
01,02,05	Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske											
	Arbetstagare	3	1	8	7	3	4	4	3	5	2	40
	Egenföretagare	13	20	23	13	17	12	13	13	7	10	141
10-14	Mineralutvinning											
	Arbetstagare	–	–	1	2	3	–	1	–	1	1	9
	Egenföretagare	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
15-37	Tillverkning											
	Arbetstagare	24	15	10	16	15	12	13	5	8	8	126
	Egenföretagare	–	–	–	–	2	1	–	–	–	–	3
40-41,90	Energiproduktion, vattenförsörjning och avfallshantering											
	Arbetstagare	1	1	1	2	5	2	1	–	1	–	14
	Egenföretagare	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
45	Byggverksamhet											
	Arbetstagare	14	13	13	11	11	9	8	11	10	12	112
	Egenföretagare	–	2	2	1	1	1	–	2	2	1	12
50-52	Parti- och detaljhandel											
	Arbetstagare	5	6	6	1	5	4	3	2	5	–	37
	Egenföretagare	1	2	1	1	2	–	2	2	–	–	11
60-64	Transport och kommunikation											
	Arbetstagare	19	11	10	9	11	11	12	12	13	14	122
	Egenföretagare	1	2	2	2	–	2	1	–	1	2	13
65-72,74	Finansiell verksamhet och företagstjänster											
	Arbetstagare	3	8	5	1	3	4	2	3	–	4	33
	Egenföretagare	–	–	–	–	1	–	–	–	–	2	3
80,73	Utbildning och forskning											
	Arbetstagare	1	–	1	–	–	2	2	–	–	1	7
	Egenföretagare	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
85	Vård och omsorg											
	Arbetstagare	4	3	–	2	4	2	–	–	–	1	16
	Egenföretagare	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
55,91-95	Hotell och restaurang, personliga och kulturella tjänster											
	Arbetstagare	2	1	4	2	4	1	1	1	2	1	19
	Egenföretagare	–	–	–	1	1	–	–	–	–	–	2
75	Offentlig förvaltning, försvaret											
	Arbetstagare	6	4	2	13	1	–	3	4	1	1	35
	Uppgift saknas											
	Arbetstagare	–	–	–	–	–	1	–	–	–	–	1
	Egenföretagare	1	–	–	1	–	–	1	1	–	–	4
	Samtliga näringsgrenar											
	Arbetstagare	82	63	61	66	65	52	50	41	46	45	571
	Egenföretagare	16	26	28	19	24	16	17	18	10	15	189

1) Näringsgrensindelning enligt SNI92 för 1993-2001. Därefter SNI2002

2) Uppgifterna för 1994 omfattar ej 146 dödsfall i samband med Estoniaolyckan

Arbetsjukdomar

Under 2002 anmäldes 21 541 arbetsjukdomar bland arbetstagare och egenföretagare vilket innebär 5,3 fall per 1 000 sysselsatta. Närmare sex anmälda arbetsjukdomar av tio har drabbat kvinnor. Per 1 000 sysselsatta innebär det 6,1 fall. Motsvarande siffra för män är 4,4.

I syfte att påskynda statistikproduktionen har reglerna för under vilket år en arbetskada statistikförs förändrats. Från och med april 2002 skannas alla inkomna anmälningar. Arbetsjukdomar förs fortsättningsvis till det år då anmälan skannas och inte som tidigare till det år då arbetsgivaren fyllde i arbetsskadeblanketten. I avsikt att underlätta hanteringen i samband med övergången till skanning beslöts att arbetsjukdomar som inkommit under första kvartalet 2002 men som hade ett skadedatum år 2001 eller tidigare skulle föras till 2001 års arbetsjukdomar. Å andra sidan har troligen en del av de arbetsjukdomar för vilka arbetsgivaren fyllde i arbetsskadeblanketten under 2001 gått till skanning 2002 och därmed förts till detta års arbetsjukdomar.

Antalet anmälda arbetsjukdomar har ökat år från år under perioden 1996-2001. Mellan 2001 och 2002 har antalet anmälningar minskat med närmare 20 procent och det är inte omöjligt att minskningen helt och hållet beror på rent administrativa förändringar.

Sammanfattningsvis innebär omläggningen att 2002 års redovisning inte är jämförbar vare sig med tidigare eller kommande års statistik. Till detta kommer att nya registreringsrutiner införts och att variabeluppsättningen förändrats. Se vidare avsnittet *Statistikens omfattning och innehåll* på sidan 32.

Misstänkt orsak och besvär

Belastningsfaktorer är en sammanfattande benämning för arbetsställningar eller rörelser som är ansträngande eller ensidiga. Sådana faktorer ligger bakom majoriteten av de arbetsjukdomar som anmäls till försäkringskassan. Under 2002 orsakades närmare sex av tio arbetsjukdomar av belastningsfaktorer och dessa utgör ungefär lika stor del av de anmälda sjukdomarna bland kvinnor som bland män. Någon uppgift om diagnos finns inte i materialet men de besvär som sjukdomen resulterat i registreras och grupperas. Mer än 9 av 10 belastningssjukdomar har gett upphov till muskel- och ledbesvär.

För drygt var femte arbetsjukdom är den angivna orsaken organisatoriska eller sociala faktorer. Bland kvinnor ligger dessa faktorer bakom en högre andel av anmälningarna och mer än var fjärde anmälning som rör kvinnor har dessa orsaker. På mer specificerad nivå är arbetsbelastning och problem i relationer med överordnade och kolleger de orsaker som oftast uppges. I nästan tre av fyra anmälningar har angetts att arbetsskadan bestått i problem av psykisk natur. Utbrändhet och magbesvär kan också bli följden.

En tiondel av de rapporterade arbetsjukdomarna misstänks bero på kemiska eller biologiska faktorer, andelen är lika hög bland män och kvinnor. En dryg tredjedel av fallen avser besvär i andningsorganen medan en knapp tredjedel avser hudbesvär. Till detta kommer ett antal anmälningar där skadan består i överkänslighet men där det på arbetsskadeblanketten inte närmare specificerats vilken del av kroppen som drabbats.

Bullerskadorna utgör sex procent av det totala antalet anmälda arbetsjukdomar och leder oftast till hörselnedsättning men de kan även resultera i tinnitus. Drygt var femte bullerskada har drabbat en kvinna.

Anmälda arbetsjukdomar 2002 efter misstänkt orsak Arbetstagare och egenföretagare

Misstänkt orsak	Män		Kvinnor		Samtliga	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Belastningsfaktorer	5631	60	6898	57	12529	58
Kemiska eller biologiska ämnen/faktorer	940	10	1150	10	2090	10
Vibrationer	77	1	7	0	84	0
Buller	1066	11	307	3	1373	6
Övriga fysikaliska faktorer	101	1	118	1	219	1
Smitta	37	0	99	1	136	1
Organisatoriska eller sociala faktorer	1431	15	3348	28	4779	22
Övrigt, oklart	108	1	81	1	189	1
Uppgift saknas	53	1	89	1	142	1
Samtliga	9444	100	12097	100	21541	100

Källa: AV/ISA

På uppdrag av Arbetsmiljöverket genomför Statistiska centralbyrån vartannat år en urvalsundersökning där omkring 14 000 personer får besvara frågor om sina arbetsmiljöförhållanden. Arbetsmiljöundersökningen 2001 visar att tunga lyft och påfrestande arbetsställningar liksom tidigare är mycket vanliga inom många områden. Andelen män som lyfter tungt har ökat något under de två senaste åren. Bland kvinnor kan en minskning påvisas. Mer än hälften av de sysselsatta anser att de har alldeles för mycket att göra även om andelen i den senaste undersökningen minskade något bland såväl kvinnor som män. Knappt hälften av kvinnorna och fyra män av tio anser att deras arbete innebär psykiska påfrestningar, och även här redovisas statistiskt signifikanta minskningar jämfört med två år tidigare.

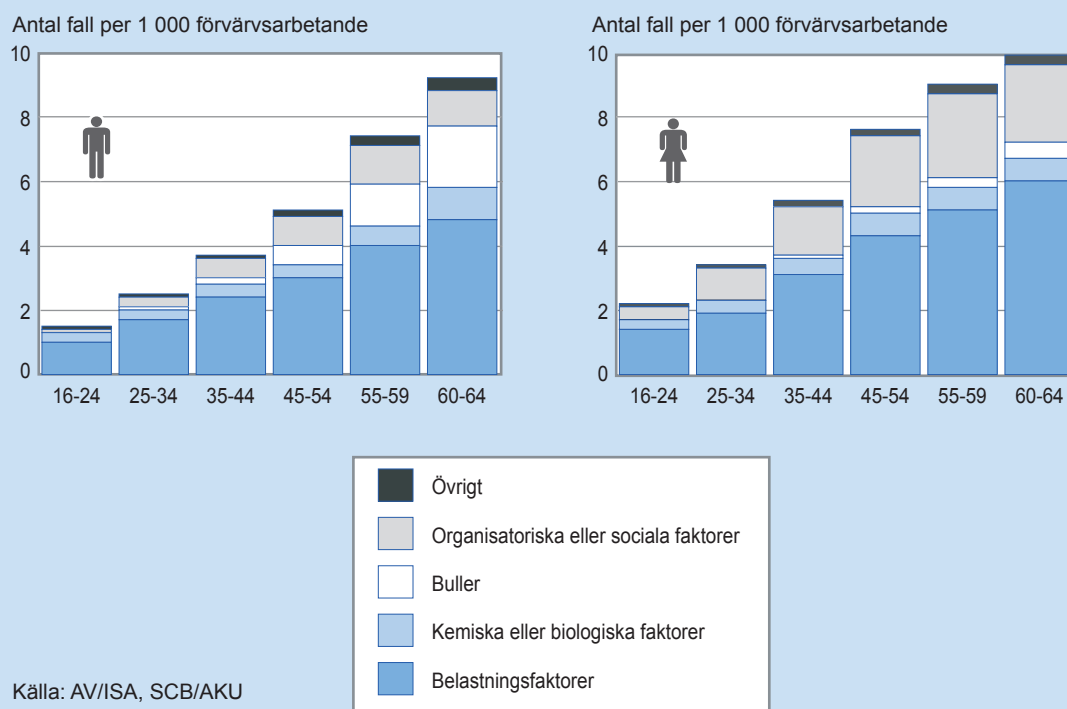
Ålder

Att sjukdomsfrekvensen ökar med stigande ålder både hos män och hos kvinnor framgår av *figur 9*. Inom alla åldersgrupper har kvinnor ett högre antal anmälda arbetssjukdomar per 1 000 sysselsatta än män.

Tidigare har ålder i arbetssjukdomsstatistiken definierats som den ålder den drabbade hade när sjukdomen visade sig för första gången. Problemet var att visandedatum ofta saknades. Från och med 2002 års statistik räknas den ålder man hade när arbetsskadeblanketten skannades, vilket troligen har stor del i att genomsnitts- och medianåldrarna i 2002 års undersökning är ett eller ett par år högre än i de närmast föregående årens undersökningar.

Figur 9
Anmälda arbetssjukdomsfall per 1000 förvärvsarbetande efter kön, ålder och misstänkt orsak 2002

Arbetstagare och egenföretagare

Näringsgren

Antalet arbetssjukdomsfall per näringsgren framgår av *tabell 2* i tabellbilagan i vilken antalet anmälningar även satts i relation till antalet förvärvsarbetande inom branschen. Sysselsättningsuppgifterna avser dock år 2001 och det är viktigt att vara uppmärksam på att samtliga vid ett arbetsställe verksamma förs till samma näringsgren. En tredjedel av anmälningarna inom näringsgrenen Grundskoleutbildning (inkl. förskola) rör t.ex. andra yrkesgrupper än lärare, barnskötare, förskollärare och fritidspedagoger.

Antalet sysselsatta varierar i hög grad mellan branscherna. Fastighetsbolag, uthyrnings- och företagstjänster sysselsatte över en kvarts miljon män medan drygt 6 000 arbetade med Utvinning av mineral. Knappt 4 000 kvinnor var verksamma med Anläggning av vägar, flygfält och idrottsanläggningar under det att Utbildning och forskning sysselsatte mer än 320 000 kvinnor.

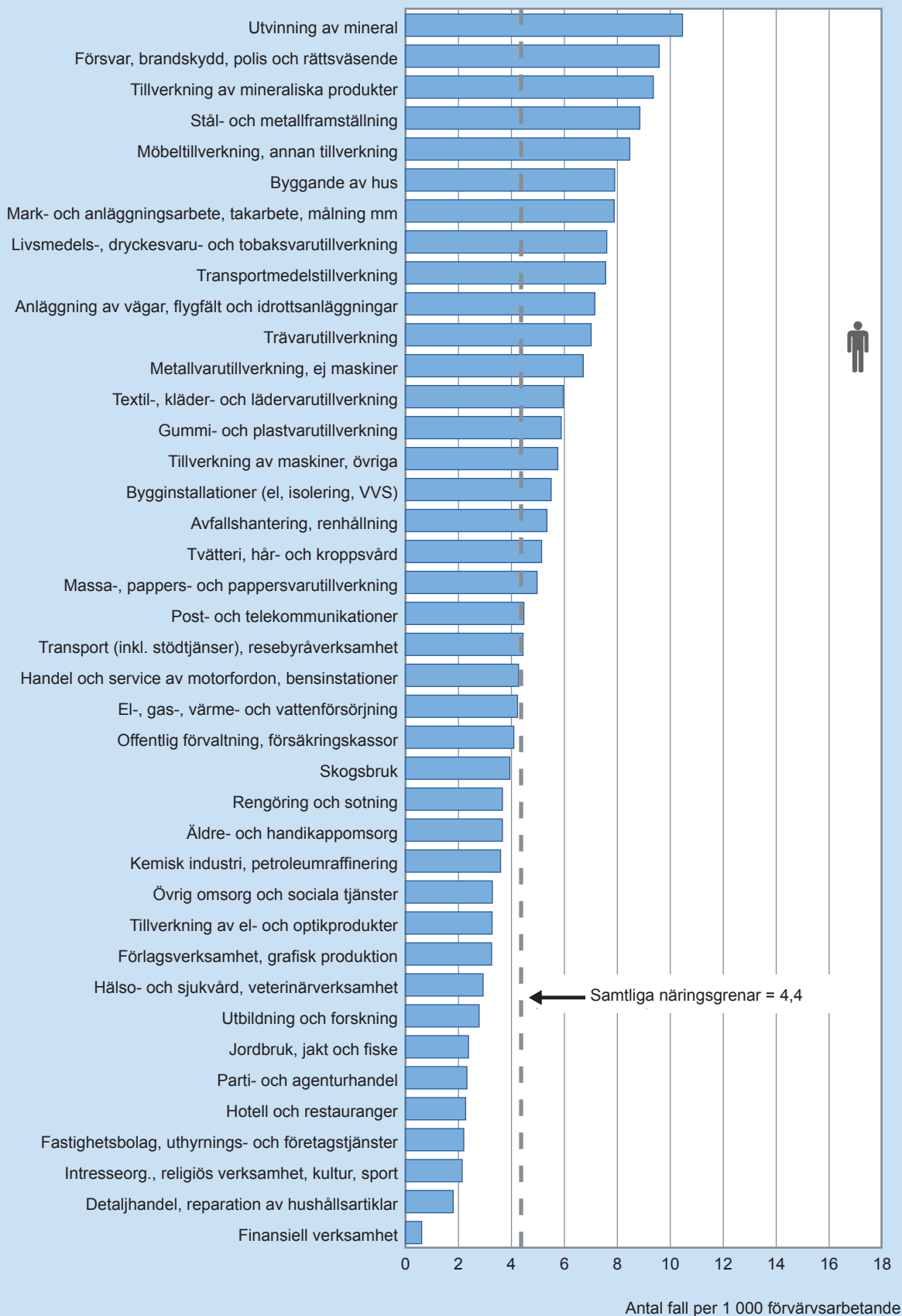
I *figurerna 10 a och b* på nästföljande sidor har i en del fall näringsgrenar slagits samman och redovisningen sker på en än mer övergripande nivå. En förutsättning för att redovisas i diagrammen är att minst 3 000 män respektive kvinnor var aktiva inom branschen. De genomsnittliga relativa frekvenserna för män respektive kvinnor har lagts in som streckade linjer i diagrammen.

Utvinning av mineral och Försvar, brandskydd, polis och rättsväsende noterar flest anmälda fall per 1000 förvärvsarbetande män medan Transportmedelstillverkning och Tillverkning av mineraliska produkter ligger överst på listan bland kvinnor.

Figur 10a

Anmälda arbetssjukdomsfall per 1 000 förvärvsarbetande män efter näringsgren 2002

Arbetstagare och egenföretagare

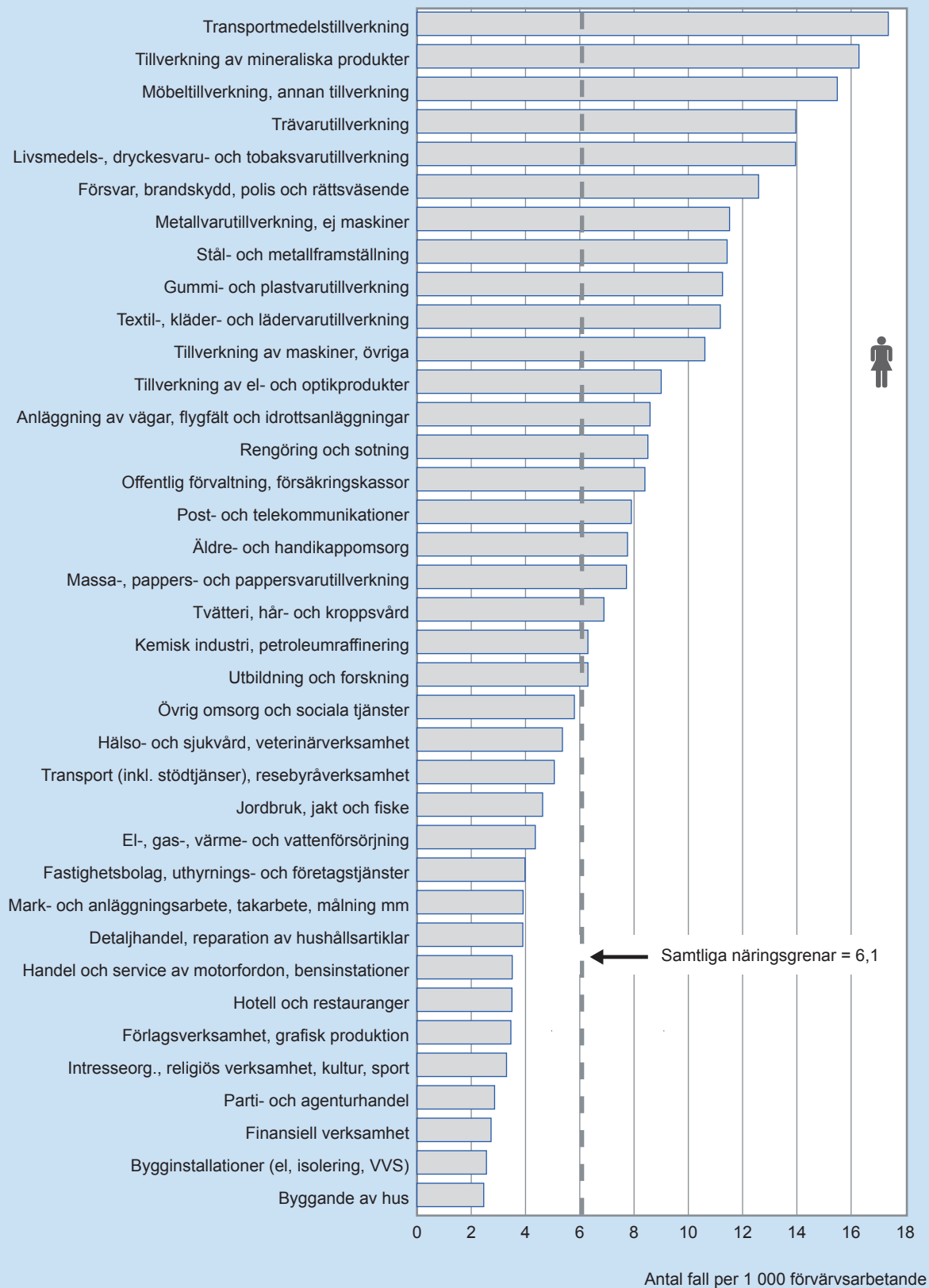

Källa: AV/ISA, SCB/RAMS

Figur 10b

Anmälda arbetssjukdomsfall per 1 000 förvärvsarbetande kvinnor efter näringsgren 2002

Arbetstagare och egenföretagare

Källa: AV/ISA, SCB/RAMS

Organisatoriska och sociala faktorer

I drygt två anmälningar av tio uppges arbetssjukdomen vara orsakad av organisatoriska eller sociala faktorer. Dessa sjukdomar har under senare år kommit att utgöra en allt större andel av det totala antalet anmälningar.

Det finns möjlighet att i anmälan ange fler än en orsak till sjukdomen. För mycket arbete och mycket hög arbetstakt är de anledningar som oftast uppges. Andra vanliga orsaker är problem i relationer med överordnade och kolleger.

Vanligast angivna orsaker till anmälda arbetssjukdomar av organisatorisk eller social art 2002¹

Arbetstagare och egenföretagare

Orsaksfaktor	Män	Kvinnor	Totalt
	%	%	%
Allt för mycket arbete	30	30	30
Mycket hög arbetstakt	32	25	27
Omorganisation, omplacering, konkurs	15	19	18
Problem i relationer med överordnade	14	14	14
Problem i relationerna med kolleger	8	15	13
Otydliga krav	11	14	13
Personalbrist/Tillfällig personalbrist	9	15	13

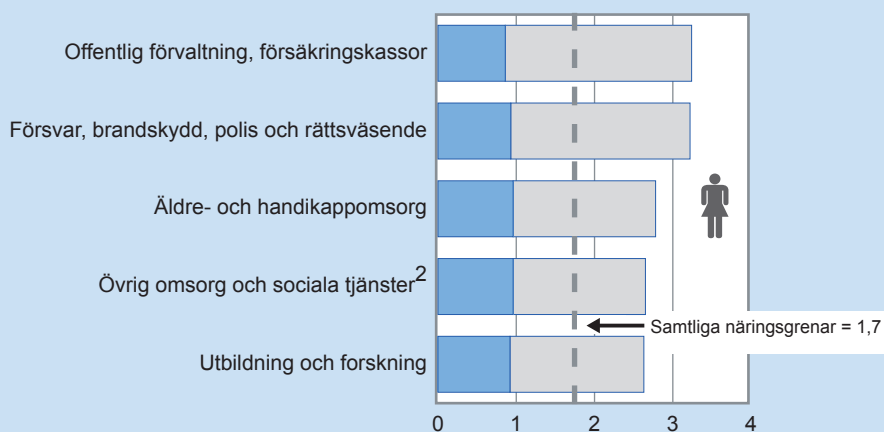
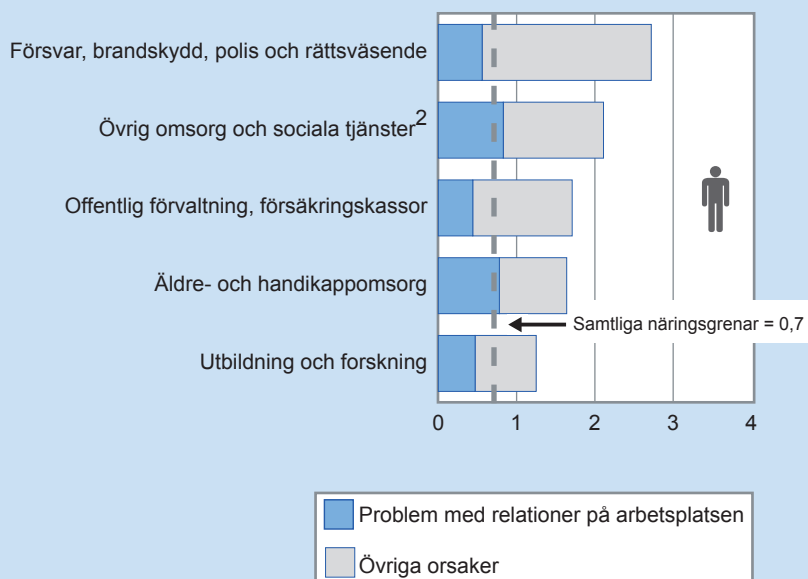
1) Andelen anmälningar där respektive orsaksfaktor har angetts. Flera orsaksfaktorer kan anges

Källa: AV/ISA

I figur 11 redovisas de näringsgrensgrupper som har de högsta relativa frekvenserna av anmälda arbetssjukdomar till följd av organisatoriska eller sociala faktorer år 2002. Av figuren framgår också hur stor andel av anmälningarna som kan hänföras till problem med relationer på arbetsplatsen. Som relationsproblem räknas bl.a. samarbetsproblem, mobbing, utfrysning och trakasserier.

Figur 11

Anmälda arbetssjukdomar orsakade av organisatoriska eller sociala faktorer. Näringsgrenar med det högsta antalet fall per 1 000 sysselsatta 2002¹
Arbetstagare och egenföretagare

1) Minst 3 000 förvärvsarbete och minst 20 anmälda fall

2) Andra omsoger och sociala insatser än äldre- och handikappomsorg

Källa: AV/ISA, SCB/RAMS

Statistikens omfattning och innehåll

Bakgrund

Det finns officiell statistik över olycksfall i arbetet sedan 1906. Från 1955 till juni 1977 publicerades statistiken, sammanställd av Riksförsäkringsverket, i serien Sveriges officiella statistik (SOS) under benämningen ”Yrkesskador år 19xx” och juli 1977 - 1978 under benämningen ”Arbets-skador”.

Den 1 januari 1979 inrättades efter riksdagsbeslut Informationssystemet om arbets-skador (ISA) på dåvarande Arbetarskyddsstyrelsen (fr.o.m. 2001 Arbetsmiljöverket). Syftet med ISA är att skapa underlag för det förebyggande arbetsmiljöarbetet.

Sedan 1979 har officiell statistik över arbets-skador baserats på ISA. Den 1 juli 1994 reformerades den statliga statistikproduktionen, och Arbetsmiljöverket blev ansvarig myndighet för den officiella statistiken om arbets-skador och arbetsmiljö.

Den officiella arbets-skadestatistiken omfattar:

— Preliminär årssammanställning, som ger en grov bild av utvecklingen, med relativa frekvenser på övergripande nivå.

— Årsstatistik, som innehåller detaljerade tabeller med bl.a. uppgift om antal förvärvs-arbetande och sjukskrivningstid för att ge underlag för jämförelser av risker mellan branscher.

I denna rapport presenteras en preliminär sammanställning av anmälda arbets-skador för år 2002. Sammanställningen är preliminär i den meningen att underlaget inte är helt genomgången och att vissa kompletteringar av materialet återstår. En del av skadorna kan få ny och mer fullständig information, t.ex. beträffande skadetyper, olycksförlopp och orsaker. De kompletteringar och upprättningar av informationen som görs kan exempelvis också påverka om en skada ska ingå i statistiken eller ej. När mer fullständiga uppgifter om sjukfrånvaron senare erhålls kan detta också innebära att antalet arbets-olyckor med frånvaro ökar.

Arbets-skadeförsäkringen

Enligt Lag (1976:380) om arbets-skadeförsäkring (LAF) är alla som förvärvs-arbetar försäkrade för arbets-skada. Försäkringen gäller också den som genomgår utbildning i den mån utbildningen medför särskild risk för arbets-skada. Värnpliktiga, intagna vid kriminalvårdsanstalt m.fl. omfattas av Lag (1977:265) om statligt personskadeskydd (LSP), som utöver tjänstgöring eller intagning också gäller under fritid. Arbets-givare eller arbets-föreståndare som fått kännedom om inträffad arbets-skada är skyldig att anmäla skadan till försäkrings-kassan. Annan försäkrad än arbetstagare skall själv göra arbets-skadeanmälan.

Som arbets-skada enligt lagen om arbets-skadeförsäkring räknas skada till följd av olycksfall eller annan skadlig inverkan i arbetet. Även skada till följd av olycksfall under den vanliga och direkta färden till eller från arbetet räknas som arbets-skada.

Den 1 juli 2002 ändrades arbetsskadeförsäkringen med nya beviskrav som syftar till en mildare bedömning. På sikt kan förändringen innebära en ökad benägenheten att göra en anmälan, framför allt för arbetssjukdomar.

Anmälan om arbetsskada skall enligt Förordning (1977:284) om arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd, göras om en skada har medfört eller kan antas medföra rätt till sjukvårdsersättning, sjukpenning eller rehabiliteringsersättning från den allmänna försäkringen eller sjuklön, enligt lagen om sjuklön eller ersättning från arbetsskadeförsäkringen. Anmälan skall även göras om skadan har föranlett eller kan antas föranleda sveda och värk eller lyte eller annat stadigvarande men.

Definitioner och indelningsgrunder

Arbetsskador indelas i arbetsolycksfall, färdolycksfall och arbetssjukdomar enligt följande:

- Arbetsolycksfall är olycksfall som inträffat på arbetsplatsen eller på annan plats där den skadade vistats i eller för arbetet. Arbetsolyckorna kan delas upp efter om de medfört frånvaro eller ej
- Färdolycksfall är olycksfall som inträffat under den direkta dagliga färden till eller från arbetet
- Arbetssjukdomar är arbetsskador som uppkommit genom annan skadlig inverkan än olycksfall. Sådan skadlig inverkan kan vara t.ex. exponering för kemiska ämnen, strålning, ensidiga rörelser eller psykiskt påfrestande förhållanden i arbetet

I denna publikation redovisas statistik över arbetsolycksfall som inträffat och arbetssjukdomar som anmäls/registrerats under 2002. Underlaget för denna publikation togs ut för databearbetning den 4 september 2003.

Statistiken avser följande skador (om inte annat anges):

- Anmälda arbetsolycksfall med minst en sjukfrånvarodag
- Anmälda arbetssjukdomsfall oberoende av sjukfrånvaro, om skadedatum är 1992 eller senare

Statistiken gäller personer som omfattas av LAF eller LSP (se ovan). Samtliga anmälningar redovisas i *tabell 1* i tabellbilagan, medan övriga tabeller endast avser förvärvsarbetande, dvs. arbetstagare och egenföretagare.

Nytt system 2002 för anmälan och registrering av arbetsskador

Från och med år 2002 anmäls och registreras arbetsskadorna på nytt sätt. Nya definitioner och variabler används. Vidare används från och med 2001 en ny blankett för anmälan om arbetsskador, som innehåller delvis annan information eller i annan form än tidigare.

Nedan beskrivs de viktigaste förändringarna som påverkar informationen i denna preliminära statistik för 2002 och dess jämförbarhet med tidigare års statistik.

Arbetsskadeanmälan

Grundmaterialet för kodningen utgörs av de uppgifter som lämnats i arbetsskadeanmälan. Arbetsskadeblanketten ger bl.a. uppgifter om den skadade, arbetsgivare, arbetssituation, skadans omfattning och skadeförlopp.

Under 2001 togs en ny och omarbetad blankett för anmälan om arbetsskador i bruk. Den nya blanketten är utformad för att bättre än den gamla fånga in uppgifter om dagens arbetsmiljöfaktorer och risker på arbetsplatserna. Den är även anpassad för att underlätta maskinell tolkning av informationen. Av de arbetsskadeanmälningar som inkommit för 2002 har 4 av 5 gjorts på den nya blanketten.

Registrering

Det nya registreringssystemet som infördes 2002, är anpassat till den nya arbetsskadeblanketten och nya EU-klassifikationer. Blanketterna skannas och i samband med detta tolkas vissa uppgifter på blanketten maskinellt, t.ex. personnummer och skadedatum. Vid den manuella kodningen läses den skannade anmälningsblanketten direkt på bildskärmen. I samband med den manuella kodningen görs också viss granskning och upprättning av de automatgenererade uppgifterna.

Redovisning efter år

Arbetsolyckorna förs som tidigare till det år skadan inträffade. För arbetssjukdomarna ändrades däremot rutinerna i samband med införandet av skanning. I stället för tidpunkten när arbetsgivaren daterar anmälan bestäms året numera av tidpunkten när blanketten kommer in till skanningen. Detta påverkar dock redovisningen huvudsakligen bara för de anmälningar som görs i anslutning till ett årsskifte. För år 2002 tillämpades vissa särskilda rutiner, se vidare rubriken *Jämförbarhet över tid*.

Jämförbarhet över tid

En studie visade att det i det tidigare registreringssystemet förekom en genomsnittlig eftersläpning på ca 180 dagar från det att en skada inträffat och tills dess den fanns inregistrerad i systemet. Denna tid var fördelad ungefär lika mellan arbetsgivare, Försäkringskassa och registreringen på Arbetsmiljöverket. När anmälan numera går direkt från arbetsgivare till skanning/registrering utan att passera försäkringskassan, bör eftersläpningen bli avsevärt kortare. Detta innebär förutsättningar för att kunna snabba upp publiceringen av statistiken.

När det gäller arbetsolycksfall görs manuell kodning och komplettering endast i de fall det är fråga om frånvaro under minst en dag, vilket också är de skador som redovisas i den nu aktuella statistiken. Före 2002 registrerades och publicerades även vissa arbetsolyckor utan frånvaro. Det gällde tandskador, akut hörselnedsättning och psykisk reaktion (vid hot, rån etc.). Av de arbetsolyckor som ingår i den preliminära statistiken för 2001 har ca en tiondel inte lett till någon sjukfrånvaro. I de trender avseende arbetsolyckor som visas i diagramform i denna publikation, har uppgifterna för 2001 och tidigare korrigerats så att arbetsolycksfall utan sjukskrivning tagits bort, för att bli mer jämförbara med siffrorna för 2002.

I och med att skanning av arbetssjukdomarna inleddes först den 1 april 2002 har de nya anmälnings- och registreringsrutinerna tillämpats fullt ut bara för ca tre fjärdedelar av årsbeståndet för 2002. Anmälningar som inkom under första kvartalet 2002 har delats upp efter skadedatum. De med skadedatum 2001 och tidigare har förts till år 2001 och de med skadedatum 2002 har förts till år 2002. Dessutom fanns det när skanningen påbörjades hos försäkringskassorna, ett okänt antal anmälningar som inkommit under 2001 eller tidigare. Dessa anmälningar blev till följd av skanningen förda till 2002 års material.

Dessa regler infördes för att underlätta hanteringen av arbetsskadorna i samband med de nya registreringsrutinerna. Samtidigt som regeln innebär en underskattning av 2002 års siffror, har den bidragit till en överskattning (ca 5-10 procent) av 2001 års arbetssjukdomar.

De nya registreringsrutinerna och övergångsregler i samband med detta, gör att uppgifterna för arbetssjukdomarna 2002 inte är jämförbara varken med tidigare eller kommande år. Det är inte heller möjligt att göra några säkra skattningar gällande hur förändringarna påverkat 2002 års nivåer.

Variabler

I samband med övergången till det nya registreringssystemet har även vissa nya variabler och klassifikationer införts. Dessa bygger i flertalet fall på rekommendationer från EU:s statistikbyrå EUROSTAT. Nedan görs en kort beskrivning av de viktigaste variablerna som använts i föreliggande publikation.

Anställningsform

Genom anställningsform skiljer man bl.a. på anställda, egenföretagare, studerande samt värnpliktiga och andra försäkrade. De flesta uppgifterna i denna publikation avser kategorin Förvärvsarbetande, som består av arbetstagare och egenföretagare.

Avvikelse

Från och med 2002 kodas den avvikelse som orsakat olycksfallet. Kodningen av variabeln Avvikelse grundas på en klassifikation som tagits fram och rekommenderats av EU:s statistikbyrå EUROSTAT. Variabeln Händelse som tidigare använts vid redovisning av arbetsolycksfallen kodas inte efter 2001.

Avvikelse beskriver vad som avviker från det normala i ett händelseförlopp. Det kan också vara en avvikelse från det normala sättet att utföra en arbetsuppgift, där denna avvikelse bidragit till olycksfallet. Avvikelse och händelse (som kodades fram till 2001) beskriver delvis olika saker. Om exempelvis en person faller ner från en stege på grund av något materialfel i stegen är det som regel detta fel som räknas som avvikelsen. Däremot skulle denna typ av olycka betraktas som en fallolycka i den gamla klassifikationen.

Besvär

Variabeln kodas manuellt för arbetssjukdomarna. Den ger en grov beskrivning av de besvär som uppgivits i anmälan och görs utifrån en egen klassifikation som har sin grund i den indelning som finns i sjukdomsklassifikationen ICD-10.

Exponeringsfaktor

Variabeln beskriver mer i detalj den exponering i arbetet som bidragit till skadan. Det kan exempelvis gälla kemiska ämnen, organisatoriska faktorer eller någon form av belastningsfaktor. Upp till fem olika exponeringsfaktorer kan kodas för en skada. Variabeln kodas bara för arbetssjukdomarna och för 2002 har uppgifter om exponeringsfaktor bara kodats för arbetssjukdomar som har organisatoriska eller sociala orsaker. Klassifikationen har tagits fram inom EUROSTAT.

Näringsgren

I arbetsskadestatistiken anges näringsgren på arbetsställenivå. Med arbetsställe menas i praktiken all verksamhet vid en viss adress. Rörliga verksamheter (t.ex. transporter) och tillfälliga arbetsplatser (t.ex. anläggningsarbete), hänförs normalt till det arbetsställe varifrån de administreras. Redovisningen av näringsgren sker enligt Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI2002), som baseras på EUs reviderade näringsgrensstandard NACE Rev.1.1. Klassifikationen är ny från och med 2002, men skillnaderna mot den tidigare klassifikationen (SNI92) är inte särskilt stor.

Skadad kroppsdel

Variabeln anger vilken del av kroppen som skadats. Uppgift om skadad kroppsdel har för år 2002 bara kodats för arbetsolyckorna. Den kodas med ledning av inskrivna uppgifter i anmälan. Klassifikationen som används fr.o.m. 2002 är en tvåsiffrig kod som är indelad i 7 huvudgrupper som vardera har ett antal undergrupper. I denna rapport har skadad kroppsdel redovisats på en grövre nivå än vad som kodats. Klassifikationen har tagits fram inom EUROSTAT.

Skadans art

Variabeln kodas för arbetsolyckor. Kodningen av skadans art bygger från och med 2002 på en klassificering som rekommenderas av EUROSTAT. Denna klassifikation består av en 3-siffrig kod med 10 huvudgrupper. Den är inte helt jämförbar med klassificering av skadans art som gjorts tidigare, varför jämförelser med tidigare år inte enkelt låter sig göras. I denna rapport har skadans art presenterats på en grövre nivå än vad som kodats.

Trolig frånvaro

Uppgifter om den troliga sjukfrånvaron som skadan medfört kan fås via uppgifter som lämnas i arbetsskadeanmälan. Detta ger en grov uppskattning av frånvaron då längden anges i intervall, där exempelvis en av klasserna består av skador med frånvaro längre än 14 dagar. Uppgiften i anmälan är även preliminär, eftersom det oftast är först senare som den fulla effekten av skadan blir känd. I arbetsskadeanmälan kan även lämnas uppgift om antalet dagar med sjuklön. Slutliga och mer exakta uppgifter om sjukfrånvaron till följd av skadan presenteras i den slutliga statistiken för 2002, som kommer under 2004.

Yrke

Yrke redovisas i arbetsskadestatistiken enligt Standard för svensk yrkesklassificering (SSYK), som utgår från den internationella yrkesstandarden ISCO-88. Klassifikationen bygger på typ av arbete som utförs och de kvalifikationer som krävs för detta arbete. Nuvarande klassifikation har använts för arbetsskadorna sedan 1997.

Yttre faktor

Variabeln beskriver den yttre faktor (verktyg, maskin, föremål etc.) som användes eller hanterades när skadan inträffade. Kodningen grundas på en klassifikation som tagits fram inom EUs statistikbyrå EUROSTAT. Variabeln är ej densamma som tidigare benämnts Huvudsaklig yttre faktor. För 2002 har variabeln kodats bara för arbetsolyckorna.

Ålder

Ålder har för arbetssjukdomarna fram till 2001 definierats som den ålder den drabbade hade när sjukdomen visade sig för första gången. Uppgiften saknades ofta på anmälan och kunde inte alltid kompletteras i den senare hanteringen. Från och med 2002 års statistik räknas den ålder man hade när arbetsskadeblanketten skannades, vilket troligen har stor del i att genomsnitts- och medianåldrarna i 2002 års undersökning är ett eller ett par år högre för arbetssjukdomarna än i de närmast föregående årens undersökningar. För arbetsolyckorna baseras beräkningen av ålder som tidigare på den tidpunkt då olycksfallet inträffade.

Grundmaterial

Förutom uppgifter i arbetsskadeanmälan används uppgifter om företagets och arbetsställets näringsgren från SCBs Företagsdatabas (FDB), samt uppgifter om sjukdagar från Försäkringskassan. Sjukdagsuppgifterna kompletteras slutgiltigt först efter att den preliminära statistiken tagits fram. I denna publikation redovisas sjukfrånvaron utifrån den grova uppskattning som lämnats i arbetsskadeanmälan, se *Trolig frånvaro* ovan.

Sysselsättningsuppgifter

Uppgifter om antalet förvärvsarbetande för beräkning av relativa frekvenser har hämtats huvudsakligen från SCBs arbetskraftsundersökningar (AKU). Undantag utgör de sammanhang då relativa frekvenser redovisas för näringsgrenar på något mer detaljerad nivå, nämligen i *tabell 2* i tabellbilagan samt i figurerna 4, 10 och 11. Där har uppgifter om antalet förvärvsarbetande istället hämtats från SCBs registerbaserade arbetsmarknadsstatistik (RAMS) för 2001. Uppgifter från RAMS för 2002 beräknas bli färdiga i mars 2004 och kommer då att användas i den slutliga statistiken för 2002.

AKU baseras på stickprov ur befolkningen. Det innebär att de uppgifter om sysselsatta som redovisas är skattade värden med en viss osäkerhet, som bl.a. beror på storleken på respektive grupp. Då det gäller beräkning av relativa frekvenser för olika yrken, som baseras på AKU, har gränsen för att ta med ett yrke satts till 10 000 sysselsatta och år. Relativa frekvenser som beräknas med hjälp av uppgifter från RAMS redovisas i denna publikation inte för grupper med färre än 3 000 förvärvsarbetande.

Statistikens kvalitet

Statistiken bygger huvudsakligen på anmälningar av arbetsskador som görs och de uppgifter som lämnas i respektive anmälan. Kvaliteten i statistiken är starkt beroende av täckningsgraden och på tillförlitligheten i de lämnade uppgifterna. Bortfallet av anmälningar kan bero på att en anmälan inte görs eller att den försvinner i den efterföljande hanteringen. Felaktigt registrerade uppgifter orsakas av brister i det underlag som lämnats i anmälan eller felaktigheter i samband med kodning och registrering.

I syfte att hålla en hög kvalitet i de registrerade uppgifterna görs löpande genomgång av innehållet i registret. Den personal som svarar för inkodningen i systemet får också löpande instruktioner och utbildning i kodningsfrågor och de klassifikationer som används.

I årsrapporten *Arbetsjukdomar och arbetsolyckor 2001* ges en mer detaljerad teknisk beskrivning av registreringsystemet. Vidare presenteras i rapporten vissa kvalitetsaspekter på statistiken. Alla uppgifter som redovisas i den rapporten är dock inte helt aktuella då de delvis grundas på det tidigare anmälnings- och registreringsystemet. Någon närmare analys av kvaliteten när det gäller de nya variablerna som t.ex. Avvikelse och Skadans art, har ännu inte gjorts. Vidare är de diskussioner som förs rörande bortfall inte heller helt relevanta då de nya rutinerna med stor sannolikhet har en positiv inverkan på täckningsgraden i registret.

Specialbearbetningar

ISA har utformats både för att framställa officiell statistik och för att möjliggöra specialbearbetningar efter olika statistik användares önskemål. Detta innebär bl.a. att informationen i föreliggande publikation kan tas fram på en mer detaljerad nivå än exempelvis *tabell 2* i tabellbilagan.

Varje uppgift som finns på anmälan och som registrerats kan användas för att välja ut den grupp av skador som en användare önskar information om. Det bör dock beaktas att arbetsskadeanmälningarna är sekretesskyddade, vilket gör att utlämnande och publicering av material och tabeller sker enligt gällande sekretessregler.

Specialbearbetningar av dataunderlaget kan beställas hos Arbetsmiljöverket.

Förfrågningar om statistiken kan ställas till
Arbetsmiljöverket, Statistikenheten
Tel. 08/730 90 49

eller skickas under följande adress:

Arbetsmiljöverket
Statistikenheten
171 84 Solna
eller e-post:

arbetsmiljoverket@av.se.

Statistik över arbetsskador och arbetsmiljö finns även på Arbetsmiljöverkets webbplats www.av.se.

Summary

The Occupational Injury Information System (ISA) was instituted in 1979, under the authority of the National Board of Occupational Safety and Health (as from 2001 the Swedish Work Environment Authority). ISA contains data on occupational accidents and work-related diseases reported under the Work Injury Insurance Act. The purpose of ISA is to provide basic information required for preventive measures in working life. This Statistical Report presents preliminary data on occupational accidents and work-related diseases in Sweden in the year 2002, including cases that were registered by September 4, 2003. A final, comprehensive report for 2002 will be issued in 2004.

This report contains three tables (see page 41). A general survey can be found in *Table 1 (page 46)*. *Table 2 (page 47)* shows the number of reported occupational accidents and reported work-related diseases, by economic activity, and frequency rates per 1000 employed. *Table 3 (page 50)* shows reported work-related diseases by economic activity, sex and suspected cause to the disease. Immediately following this summary is a Swedish-English list of terms, included to facilitate the interpretation of tables and graphs for non-Swedish readers.

The classification of economic activity used in this report is the Swedish Standard Industrial Classification 2002, which is based on the statistical classification of economic activities in the European Community, NACE rev.1.1. The occupation of the injured person is classified according to the Swedish Standard Classification of Occupations, SSYK, which is the Swedish version of the international classification ISCO-88.

Here are some results for 2002:

Occupational accidents with absence from work	35744	(62% men, 38% women)
- of which employees and self-employed persons	34338	
Work-related diseases	22173	(45% men, 55% women)
- of which employees and self-employed persons	21541	
Accidents without absence from work	45342	(45% men, 55% women)
Commuting accidents	12641	(35% men, 65% women)
Old cases¹	660	(56% men, 44% women)

1) Injuries with a date of injury before 1992.

The figures above include occupational injuries for employees, self-employed persons, students and military conscripts etc.

There was a total of 60 occupational accidents in 2002 with fatal outcome. Out of those, 45 hit employees and 15 hit self-employed. The fatalities among employees decreased by one case compared to 2001, while the fatalities among the self-employed increased by five cases. In commuting accidents, 18 fatalities were reported.

The frequency rates for 2002 are 8.4 occupational accidents per 1 000 employed (9.9 for men, 6.7 for women), and 5.3 work-related diseases per 1 000 employed (4.4 for men, 6.1 for women)¹.

The number of reported work-related diseases in 2002 decreased by almost 20 percent compared to the year before. The reduction, however, is probably an effect of a major change in the system for collecting information on occupational injuries and diseases: Starting in April 2002, the report forms are scanned and the coding process is renewed. To make the transitional period smoother, the diseases reported during the first quarter of 2002 were included in the 2001 statistics if they had happened during 2001.

In total, it was only a small difference between 2001 and 2002 as concerns the number of reported occupational accidents. However, compared to 1997 the frequency rate of accidents has increased by 13 per cent (10 per cent for men, 16 per cent for women). Even for the occupational accidents, the figures for 2002 are not completely comparable with previous years, as the rules for registration were changed.

The levels of reported occupational accidents and work-related diseases are considerably lower than in the second half of the 1980s. A recession, preventive actions, particularly in the field of ergonomics, and changes in the national health and work injury insurance all contributed to a sharp fall in the reported accidents and diseases in the late 1980s and early 1990s.

For occupational accidents, the differences between age groups are small. For men the frequency rate is highest in the 16-24 age group, and for women in the 55-64 age group. Work-related diseases increase sharply by age.

The economic activity with the highest accident rate¹ in 2002 is for men in Manufacture of basic metals with 27, followed by Sewage and refuse disposal, sanitation and similar activities and Mining and quarrying with 25 cases per 1000 employed, respectively. For women, Manufacture of food products, beverages and tobacco with 17 and Manufacture of basic metals with 15 have the highest accident rates. Concerning work-related diseases, the economic activity with the highest rates are Mining and quarrying among men and Manufacture of transport equipment among women.

1) These rates have been computed using employment data from the Register Based Labour Market Statistics (RAMS) for 2001.

The most common occupational accident is due to body movement under or with physical stress, with 16 per cent of the cases among men and 29 per cent of the cases among women. Injuries caused by machines and tools are also common among men. Falls is a common type of injury among women.

6 out of 10 of the reported work-related diseases are attributed to ergonomic factors such as monotonous or unusually strenuous movements or work postures. Organizational or social factors are reported to have caused 2 out of 10 and chemical substances or products are the reported cause of 1 out of 10. The rate of work-related diseases attributed to organizational or social factors has risen fast since the mid 1990s. The most common cause is excessive workload.

Contents of tables	page
1 Reported occupational injuries by sex and employment status in 1980-2002. Preliminary data for 2002. All categories	46
2 Reported occupational accidents and work-related diseases by economic activity (SNI 2002) and sex in 2002. Number of cases and number of cases per 1000 employe Employees and self-employed persons	47
3 Reported work-related diseases by economic activity (SNI 2002), sex and suspected cause in 2002. Employees and self-employed persons	50

List of terms

Anställningsform

Arbetsolyckor

Arbetsjukdomar

Arbetsskador

Arbetstagare, uppdragstagare

Avvikelse

El, brand, explosion

Fall av person från höjd

Fall av person (ej från höjd)

Fysiskt våld, angrepp, traumatisk upplevelse

Förlorad kontroll över maskin (ej handhållen)

Förlorad kontroll över handhållen maskin eller verktyg

Förlorad kontroll över fordon, transportmedel

Förlorad kontroll över hanterat föremål

Förlorad kontroll, övriga

Kroppsrörelse med fysisk överbelastning

Kroppsrörelse utan fysisk överbelastning

Läckage, utströmning

Ras, fall, bristning av material

Övrigt, oklart

Dagar

Därav

Dödsfall

Egenföretagare

Färdolycksfall

Förvärvsarbete

Kvinnor

Kön

LSP (lagen om statligt personskadeskydd)

Längre frånvaro

Misstänkt orsak

Belastningsfaktorer

Buller

Kemiska/biologiska ämnen eller faktorer

Organisatoriska eller sociala faktorer

Smitta

Vibrationer

Övriga fysikaliska faktorer

Employment status

Occupational accidents

Work-related diseases

Occupational injuries

Employee, contractor

Deviation

Electrical problems, explosion, fire

Fall of persons from higher level

Fall of persons (except from higher level)

Violence, attack, threat, shock

Loss of control - of machine (except hand-held)

Loss of control - of hand-held tool machine or tool

Loss of control - of vehicle/transport equipment

Loss of control - of object

Loss of control - other

Body movement under or with physical stress

Body movement without any physical stress

Leak, outflow, overflow

Collapse, fall, breakage of material

Others, unknown

Days

Of which

Fatality

Self-employed person

Accidents on way to or from work site (commuting accidents)

Employed

Women

Sex

Act concerning state protection in connection with personal injuries

Longer absence from work

Suspected cause

Ergonomic factors

Noise

Chemical/biological substances and factors

Organizational and social factors

Infection

Vibrations

Other physical factors

Män	Men
Näringsgren	Economic activity
Samtliga	All
Skadad kroppsdel	Part of body injured
Ansikte	Face
Arm	Arm
Axel	Shoulder
Ben	Leg
Bröst	Thorax
Buk	Abdomen
Bäcken	Pelvis
Fingrar	Fingers
Flera skadade kroppsdelar	Multiple locations of the body
Fot	Foot
Fotled	Ankle
Hals	Neck
Hand	Hand
Handled	Wrist
Hela eller större delen av kroppen	Multiple locations of the body
Huvud	Head
Höft	Hip
Knä	Knee
Nacke	Back of the head,neck
Oklar eller ospecificerad kroppsdel	Unknown part of body
Rygg utom nacke	Back except nape of the head
Skuldra	Shoulder
Tår	Toes
Tänder	Teeth
Ögon	Eyes
SNI 2002 (Svensk standard för näringsgrensindelning)	SNI 2002 (Swedish standard Industrial Classification of all Economic Activities)
Studerande	Student, apprentice
Summa	Total
Totalt	Total
Trolig frånvaro	Estimated duration of absence from work
Typ av arbetsskada	Type of occupational injury
Värnpliktiga	Conscripted personnel
Yrke	Occupation
Yttre faktor	Agency
Uppgift saknas	Data not available
Övrigt	Others

Näringsgren (SNI2002)

Economic activity

01, 02, 05	Jordbruk, jakt, skogsbruk och fiske	Agriculture, hunting, forestry and fishing
01,05	Jordbruk, jakt och fiske	Agriculture, hunting and fishing
02	Skogsbruk	Forestry
10-14	Utvinning av mineral	Mining and quarrying
15-37	Tillverkning	Manufacturing
15-16	Livsmedels-, dryckesvaru- och tobaksvaru-tillverkning	Manufacture of food products, beverages and tobacco
17-19	Textil-, kläder- och lädervarutillverkning	Manufacture of textiles and textile products, leather and leather products
20	Trävarutillverkning	Manufacture of wood and wooden products
21	Massa-, pappers- och pappersvarutillverkning	Manufacture of pulp, paper and paper products
22	Förlagsverksamhet, grafisk produktion	Publishing, printing and reproduction of recorded media
23-24	Kemisk industri, petroleumraffinering	Manufacture of chemicals and chemical products, manufacture of coke, refined petroleum products
25	Gummi- och plastvarutillverkning	Manufacture of rubber and plastic products
26	Tillverkning av mineraliska produkter	Manufacture of other non-metallic mineral products
27	Stål- och metallframställning	Manufacture of basic metals
28	Metallvarutillverkning, ej maskiner	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
29	Tillverkning av maskiner, övriga	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
30-33	Tillverkning av el- och optikprodukter	Manufacture of electrical and optical equipment
34-35	Transportmedelstillverkning	Manufacture of transport equipment
36	Möbeltillverkning, annan tillverkning	Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.
37	Återvinning	Recycling
40-41	El-, gas-, värme- och vattenförsörjning	Electricity, gas and water supply
45	Byggverksamhet	Construction
45211	Byggande av hus	General construction of buildings
45230	Anläggning av vägar, flygfält och idrottsanläggningar	Construction of highways, roads, airfields and sport facilities
453	Bygginstallationer (el, isolering, VVS)	Building installations
45, övriga	Mark- och anläggningsarbete, takarbete, målning mm	Site preparation, roof covering and painting etc.
50-52	Parti- och detaljhandel; reparationer av fordon mm	Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, personal and household goods

50	Handel och service av motorfordon, bensinstationer	Sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel
51	Parti- och agenturhandel	Wholesale trade and commission trade, except of motorvehicles and motorcycles
52	Detaljhandel, reparation av hushållsartiklar	Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods
55	Hotell och restauranger	Hotels and restaurants
60-64	Transport och kommunikation	Transport , storage and communication
60-63	Transport (inkl. stödtjänster), resebyråverksamhet	Transport, supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies
64	Post- och telekommunikation	Post and telecommunications
65-67	Finansiell verksamhet	Financial intermediation
70-72, 74	Fastighets- och uthyrningsverksamhet, företagstjänster	Real estate, renting and business activities
70-72, 74 (ej 747)	Fastighetsbolag, uthyrnings- och företags-tjänster	Real estate, renting and business activities (except industrial cleaning)
747	Rengöring och sotning	Industrial cleaning
75	Offentlig förvaltning och försvar	Public administration and defence; compulsory social security
751, 753	Offentlig förvaltning, försäkringskassor	Public authorities, social security offices
752	Försvar, brandskydd, polis och rättsväsende	Provision of services to the community as a whole (Fire brigades, the Armed Forces, public security etc.)
80,73	Utbildning, forskning	Education, research and development
801	Grundskoleutbildning (inkl. förskola)	Primary education (including pre-primary school activities)
85	Vård och omsorg	Health and social work
851, 852	Hälsa- och sjukvård, veterinärverksamhet	Human health activities, veterinary activities
85311, 85312, 85327, 85328	Äldre- och handikappomsorg	Care for residents in service homes and homes for the aged, day care activities for the aged and handicapped
853, övriga	Övrig omsorg och sociala tjänster	Care and social work (others)
90-93	Andra samhällseliga och personliga tjänster	Other community and personal service activities
90	Avfallshantering, renhållning	Sewage and refuse disposal, sanitation and similar activities
91-92	Intresseorg., religiös verksamhet, kultur, sport	Activities of membership organisations n.e.c., recreational, cultural and sporting activities
93	Tvätteri, hår- och kroppsvård mm	Washing of textile and fur products, hairdressing, physical well-being activities etc.
00,95, 99,övrigt	Övrigt	Others

Tabell 1

**Anmälda arbetsskador efter kön och anställningsform år 1980-2002. Preliminära uppgifter för 2002
Samtliga personkategorier**

Reported occupational injuries by sex and employment status in 1980-2002. Preliminary data for 2002
All categories

År	Arbetstagare			Egenföretagare		Värnpliktiga och övriga enligt LSP ¹		Elever o pers. i arbetsmarknadsåtgärder ² utan lön		Totalt		
	Båda könen	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Båda könen	Män	Kvinnor
Arbetsolyckor												
1980	107 029	85 796	21 233	6 137	756	2 182	29			116 104	94 086	22 018
1981	97 871	77 977	19 894	5 778	719	2 287	41			106 696	86 042	20 654
1982	95 945	75 453	20 492	5 951	770	2 443	35			105 144	83 847	21 297
1983	96 231	74 978	21 253	5 908	763	2 784	43			105 729	83 670	22 059
1984	99 067	76 027	23 040	5 883	837	2 868	38			108 693	84 478	23 915
1985	98 862	74 883	23 979	5 186	721	2 974	45			107 788	83 043	24 745
1986	100 837	75 065	25 772	5 184	708	3 199	45			109 973	83 448	26 525
1987	101 588	74 713	26 875	4 840	670	2 654	64			109 816	82 207	27 609
1988	101 363	73 796	27 567	4 339	689	2 408	33			108 832	80 543	28 289
1989	97 212	70 687	26 525	4 290	676	2 509	38			104 725	77 486	27 239
1990	87 239	63 106	24 133	3 620	579	2 516	37			93 991	69 242	24 749
1991	67 102	48 043	19 059	3 079	443	2 313	42			72 979	53 435	19 544
1992	46 057	30 933	15 124	2 341	344	1 616	26			50 384	34 890	15 494
1993	37 384	24 768	12 616	1 792	287	1 834	22			41 319	28 394	12 925
1994	35 804	23 360	12 444	974	149	2 024	43			38 994	26 358	12 636
1995	32 972	21 408	11 564	610	94	1 994	40			35 710	24 012	11 698
1996	32 927	20 766	12 161	718	106	1 829	43			35 623	23 313	12 310
1997	31 456	19 159	12 297	626	124	2 108	47	311	163	34 835	22 204	12 631
1998	35 080	21 050	14 030	655	113	1 566	78	279	143	37 914	23 550	14 364
1999	37 030	22 338	14 642	677	121	1 566	61	239	122	39 816	24 870	14 946
2000	38 477	22 964	15 513	751	106	1 225	74	195	115	40 943	25 135	15 808
2001	36 741	22 625	14 116	635	85	862	64	181	137	38 705	24 303	14 402
2002 ⁴	33 485	20 420	13 065	731	122	672	43	456	235	35 744	22 279	13 465
Arbetsjukdomar												
1980	21 642	13 505	8 137	533	130	204	2			22 511	14 242	8 269
1981	19 590	12 217	7 373	538	107	210	2			20 447	12 965	7 482
1982	19 490	12 242	7 248	529	108	241	2			20 370	13 012	7 358
1983	21 441	12 883	8 558	618	124	255	2			22 440	13 756	8 684
1984	28 399	17 493	10 906	758	147	281	-			29 585	18 532	11 053
1985	33 243	19 829	13 414	652	137	236	1			34 269	20 717	13 552
1985 ³	30 640	19 093	11 547	652	122	276	1			31 691	20 021	11 670
1986	35 769	21 561	14 208	809	154	265	2			36 999	22 635	14 364
1987	45 210	25 171	20 039	1 075	264	239	3			46 791	26 485	20 306
1988	55 950	28 979	26 971	1 440	414	269	1			58 074	30 688	27 386
1989	53 381	26 187	27 204	1 363	449	305	-			55 498	27 845	27 653
1990	48 230	23 103	25 127	1 342	453	296	4			50 325	24 741	25 584
1991	38 882	19 782	19 100	1 305	373	330	8			40 898	21 417	19 481
1992	32 253	16 964	15 289	1 074	310	441	4			34 082	18 479	15 603
1993	63 913	30 410	33 503	2 056	622	389	2			66 982	32 855	34 127
1994	16 298	7 594	8 704	375	116	681	5			17 475	8 650	8 825
1995	14 280	6 305	7 975	199	72	655	5			15 211	7 159	8 052
1996	12 608	5 618	6 990	196	95	410	5			13 314	6 224	7 090
1997	12 705	5 630	7 075	145	78	608	16	21	23	13 596	6 404	7 192
1998	16 365	6 854	9 511	163	91	849	15	34	25	17 542	7 900	9 642
1999	19 405	7 993	11 412	186	94	612	8	20	31	20 356	8 811	11 545
2000	23 117	9 743	13 374	221	106	504	18	28	28	24 022	10 496	13 526
2001	26 039	11 074	14 965	255	146	340	15	32	23	26 850	11 701	15 149
2002 ⁴	20 978	9 063	11 915	381	182	458	16	104	54	22 173	10 006	12 167

1) Lagen om statligt personskadeskydd

2) Redovisade under arbetstagare t o m 1996

3) Från och med 1985 redovisas per anmälningsår och före 1985 per skadeår

4) År 2002 infördes ett nytt registreringssystem vilket innebär att siffrorna inte är helt jämförbara med tidigare år

Källa: AV/ISA

1) State Personal Injuries Guarantee Act

2) Before 1997 reported as employees

3) Since 1985 by year of reporting and before 1985 by year of injury

4) A new system for registration of occupational injuries; data for 2002 is not comparable to earlier years

Source: SWEA/ISA

Tabell 2

Anmälda arbetsolyckor och arbetssjukdomar efter näringsgren och kön år 2002. Antal fall samt antal fall per 1 000 förvärvsarbetande. Arbetstagare och egenföretagare

Reported occupational accidents and work-related diseases by economic activity (SNI2002) and sex in 2002. Number of cases and number of cases per 1 000 employed. Employees and self-employed persons

Näringsgren/SNI2002	Kön	Arbetsolyckor			Arbetssjukdomar		
		Antal	Antal per 1 000 förvärvsarbetande	Dödsfall	Antal	Antal per 1 000 förvärvsarbetande	
01, 02, 05 Jordbruk, jakt, skogsbruk och fiske	M+K	597	7.9	12	238	3.2	
	M	479	8.2	12	163	2.8	
	K	118	7.1	-	75	4.5	
01, 05 Jordbruk, jakt och fiske	M+K	461	7.9	10	172	2.9	
	M	351	8.0	10	104	2.4	
	K	110	7.5	-	68	4.6	
02 Skogsbruk	M+K	136	8.0	2	66	3.9	
	M	128	8.5	2	59	3.9	
10-14 Utvinning av mineral	M+K	164	22.7	1	72	9.9	
	M	157	24.5	1	67	10.5	
15-37 Tillverkning	M+K	9655	12.9	8	5484	7.3	
	M	7900	14.3	7	3369	6.1	
	K	1755	8.9	1	2115	10.7	
15-16 Livsmedels-, dryckesvaru- och tobaksvarutillverkning	M+K	1312	19.2	1	682	10.0	
	M	879	20.6	1	324	7.6	
	K	433	16.9	-	358	13.9	
17-19 Textil-, kläder- och lädervarutillverkning	M+K	127	8.8	-	124	8.6	
	M	84	11.9	-	42	6.0	
	K	43	5.9	-	82	11.2	
20 Trävarutillverkning	M+K	811	20.8	-	317	8.1	
	M	731	22.3	-	230	7.0	
	K	80	12.8	-	87	14.0	
21 Massa-, pappers- och pappersvarutillverkning	M+K	753	17.6	2	239	5.6	
	M	613	18.7	2	163	5.0	
	K	140	14.2	-	76	7.7	
22 Förlagsverksamhet, grafisk produktion	M+K	170	3.3	-	173	3.3	
	M	127	4.0	-	102	3.3	
	K	43	2.1	-	71	3.5	
23-24 Kemisk industri, petroleumraffinering	M+K	278	6.2	-	208	4.7	
	M	184	6.9	-	96	3.6	
	K	94	5.3	-	112	6.3	
25 Gummi- och plastvarutillverkning	M+K	417	15.6	1	204	7.6	
	M	324	18.0	1	106	5.9	
	K	93	10.7	-	98	11.3	
26 Tillverkning av mineraliska produkter	M+K	340	18.7	-	196	10.8	
	M	318	21.9	-	136	9.4	
	K	22	6.0	-	60	16.3	
27 Stål- och metallframställning	M+K	783	24.8	2	293	9.3	
	M	704	26.6	1	234	8.8	
	K	79	15.3	1	59	11.4	
28 Metallvarutillverkning, ej maskiner	M+K	1231	14.6	-	639	7.6	
	M	1108	15.9	-	467	6.7	
	K	123	8.2	-	172	11.5	
29 Tillverkning av maskiner, övriga	M+K	1189	12.5	2	627	6.6	
	M	1061	13.6	2	449	5.8	
	K	128	7.6	-	178	10.6	
30-33 Tillverkning av el- och optikprodukter	M+K	386	3.8	-	521	5.1	
	M	262	3.8	-	225	3.3	
	K	124	3.8	-	296	9.0	
34-35 Transportmedelstillverkning	M+K	1494	14.9	-	946	9.4	
	M	1222	15.1	-	612	7.6	
	K	272	14.1	-	334	17.4	
36 Möbeltillverkning, annan tillverkning	M+K	324	11.1	-	307	10.5	
	M	246	11.9	-	175	8.5	
	K	78	9.2	-	132	15.5	
37 Återvinning	M+K	40	23.6	-	8	4.7	

Tabell 2 (forts)

Anmälda arbetsolyckor och arbetssjukdomar efter näringsgren och kön år 2002. Antal fall samt antal fall per 1 000 förvärvsarbetande. Arbetstagare och egenföretagare

Reported occupational accidents and work-related diseases by economic activity (SNI2002) and sex in 2002. Number of cases and number of cases per 1 000 employed. Employees and self-employed persons

Näringsgren/SNI2002	Kön	Arbetsolyckor			Arbetssjukdomar		
		Antal	Antal per 1 000 förvärvsarbetande	Dödsfall	Antal	Antal per 1 000 förvärvsarbetande	
40-41 El-, gas-, värme- och vattenförsörjning	M+K	151	6.8	-	95	4.3	
	M	140	8.3	-	71	4.2	
	K	11	2.0	-	24	4.4	
45 Byggverksamhet	M+K	3360	14.2	13	1643	6.9	
	M	3293	15.1	13	1566	7.2	
	K	67	3.6	-	77	4.1	
45211 Byggande av hus	M+K	998	16.9	1	448	7.6	
	M	988	17.8	1	439	7.9	
	K	10	2.7	-	9	2.5	
45230 Anläggning av vägar, flygfält och idrottsanläggningar	M+K	337	14.5	3	171	7.4	
	M	304	15.5	3	140	7.2	
	K	33	9.1	-	31	8.6	
453 Bygginstallationer (el, isolering, VVS)	M+K	826	12.6	2	346	5.3	
	M	819	13.6	2	332	5.5	
	K	7	1.3	-	14	2.6	
45 övriga Mark- och anläggningsarbete, takarbete, målning m m	M+K	1199	13.5	7	678	7.6	
	M	1182	14.2	7	655	7.9	
	K	17	2.9	-	23	3.9	
50-52 Parti- och detaljhandel, reparationer av fordon m m	M+K	2237	4.6	-	1474	3.0	
	M	1478	5.5	-	697	2.6	
	K	759	3.5	-	777	3.6	
50 Handel och service av motorfordon, bensinstationer	M+K	473	6.5	-	301	4.1	
	M	415	7.1	-	251	4.3	
	K	58	4.1	-	50	3.5	
51 Parti- och agenturhandel	M+K	931	5.0	-	461	2.5	
	M	797	6.1	-	301	2.3	
	K	134	2.4	-	160	2.9	
52 Detaljhandel, reparation av hushållsartiklar	M+K	833	3.7	-	712	3.1	
	M	266	3.3	-	145	1.8	
	K	567	3.9	-	567	3.9	
55 Hotell och restauranger	M+K	485	4.8	1	302	3.0	
	M	211	4.8	1	99	2.3	
	K	274	4.7	-	203	3.5	
60-64 Transport och kommunikation	M+K	3123	11.6	16	1335	4.9	
	M	2442	12.6	16	860	4.4	
	K	681	8.8	-	475	6.2	
60-63 Transport (inkl. stödtjänster), resebyråverksamhet	M+K	2387	12.2	14	897	4.6	
	M	1996	13.5	14	659	4.4	
	K	391	8.3	-	238	5.1	
64 Post- och telekommunikationer	M+K	736	9.8	2	438	5.8	
	M	446	9.9	2	201	4.5	
	K	290	9.7	-	237	7.9	
65-67 Finansiell verksamhet	M+K	231	2.7	-	154	1.8	
	M	48	1.3	-	23	0.6	
	K	183	3.8	-	131	2.7	
70-72, 74 Fastighets- och uthyrningsverksamhet, företagstjänster	M+K	2101	4.4	6	1570	3.3	
	M	1401	4.9	5	658	2.3	
	K	700	3.6	1	912	4.7	
70-72, 74 (ej 747) Fastighetsbolag, uthyrnings- och företags-tjänster	M+K	1681	3.9	6	1248	2.9	
	M	1193	4.5	5	586	2.2	
	K	488	2.9	1	662	4.0	

Tabell 2 (forts)

Anmälda arbetsolyckor och arbetssjukdomar efter näringsgren och kön år 2002. Antal fall samt antal fall per 1 000 förvärvsarbetande. Arbetstagare och egenföretagare

Reported occupational accidents and work-related diseases by economic activity (SNI2002) and sex in 2002. Number of cases and number of cases per 1 000 employed. Employees and self-employed persons

Näringsgren/SNI2002	Kön	Antal	Arbetsolyckor		Arbetssjukdomar	
			Antal per 1 000 förvärvsarbetande	Dödsfall	Antal	Antal per 1 000 förvärvsarbetande
747 Rengöring och sotning	M+K	420	8.6	-	322	6.6
	M	208	10.6	-	72	3.7
	K	212	7.2	-	250	8.5
75 Offentlig förvaltning och försvar	M+K	1925	8.4	1	1852	8.1
	M	1153	10.8	1	734	6.9
	K	772	6.4	-	1118	9.2
751, 753 Offentlig förvaltning, försäkringskassor	M+K	913	6.1	-	1037	6.9
	M	302	5.7	-	216	4.1
	K	611	6.3	-	821	8.4
752 Försvar, brandskydd, polis och rättsväsende	M+K	1012	13.0	1	815	10.5
	M	851	15.7	1	518	9.6
	K	161	6.8	-	297	12.6
80, 73 Utbildning och forskning	M+K	2506	5.6	1	2375	5.3
	M	506	4.1	-	341	2.8
	K	2000	6.2	1	2034	6.3
801 Grundskoleutbildning (inkl. förskola)	M+K	2023	7.1	-	1770	6.2
	M	310	6.7	-	151	3.3
	K	1713	7.2	-	1619	6.8
85 Vård och omsorg	M+K	5899	9.1	1	3844	5.9
	M	764	7.8	-	310	3.2
	K	5135	9.3	1	3534	6.4
851, 852 Hälso- och sjukvård, veterinärverksamhet	M+K	1741	5.7	-	1497	4.9
	M	299	5.4	-	162	2.9
	K	1442	5.8	-	1335	5.4
85311,-12 Äldre- och handikappomsorg 85327,-28	M+K	3327	13.5	-	1815	7.4
	M	275	11.3	-	89	3.7
	K	3052	13.7	-	1726	7.8
853, övriga Övrig omsorg och sociala tjänster	M+K	831	8.3	1	532	5.3
	M	190	10.6	-	59	3.3
	K	641	7.9	1	473	5.8
90-93 Andra samhällliga och personliga tjänster	M+K	981	5.4	-	631	3.5
	M	653	7.7	-	228	2.7
	K	328	3.3	-	403	4.1
90 Avfallshantering, renhållning	M+K	230	22.7	-	51	5.0
	M	219	24.9	-	47	5.3
91-92 Intresseorg., religiös verksamhet, kultur, sport	M+K	666	4.6	-	393	2.7
	M	397	5.7	-	148	2.1
	K	269	3.6	-	245	3.3
93 Tvätter, hår- och kroppsvård	M+K	85	3.0	-	187	6.5
	M	37	5.8	-	33	5.1
	K	48	2.1	-	154	6.9
00, 95, 99 Övrigt	M+K	923	11.6	-	472	5.9
	M	526	13.1	-	258	6.4
	K	397	10.2	-	214	5.5
Samtliga näringsgrenar	M+K	34338	8.4	60	21541	5.3
	M	21151	9.9	56	9444	4.4
	K	13187	6.7	4	12097	6.1

Källa: AV/ISA, SCB/RAMS

Tabell 3

Anmälda arbetssjukdomar efter näringsgren, kön och misstänkt orsak år 2002.

Arbetstagare och egenföretagare

Reported work-related diseases by economic activity (SNI 2002), sex and suspected cause in 2002.

Employees and self-employed persons

Näringsgren/SNI2002	Kön	Belastningsfaktorer	Misstänkt orsak						Övrigt, uppgift saknas	Totalt
			Kemiska/biologiska ämnen	Buller	Vibrationer	Smitta	Organisatoriska/sociala faktorer			
01, 02, 05 Jordbruk, jakt, skogsbruk och fiske	M+K	174	15	19	1	-	20	9	238	
	M	114	12	18	1	-	12	6	163	
	K	60	3	1	-	-	8	3	75	
01, 05 Jordbruk, jakt och fiske	M+K	124	13	11	1	-	16	7	172	
	M	71	10	10	1	-	8	4	104	
	K	53	3	1	-	-	8	3	68	
02 Skogsbruk	M+K	50	2	8	-	-	4	2	66	
	M	43	2	8	-	-	4	2	59	
10-14 Utvinning av mineral	M+K	38	9	14	3	-	8	-	72	
	M	37	9	14	3	-	4	-	67	
15-37 Tillverkning	M+K	3769	554	500	30	10	502	119	5484	
	M	2123	393	460	26	5	289	73	3369	
	K	1646	161	40	4	5	213	46	2115	
15-16 Livsmedels-, dryckesvaru- och tobaksvarutillverkning	M+K	559	32	20	-	3	43	25	682	
	M	259	17	16	-	-	20	12	324	
	K	300	15	4	-	3	23	13	358	
17-19 Textil-, kläder- och lädervarutillverkning	M+K	93	9	11	-	-	11	-	124	
	M	29	4	9	-	-	-	-	42	
	K	64	5	2	-	-	11	-	82	
20 Trävarutillverkning	M+K	213	37	37	1	-	22	7	317	
	M	142	30	36	1	-	16	5	230	
	K	71	7	1	-	-	6	2	87	
21 Massa-, pappers- och pappersvarutillverkning	M+K	134	18	46	-	2	30	9	239	
	M	74	16	46	-	-	20	7	163	
	K	60	2	-	-	2	10	2	76	
22 Förlagsverksamhet, grafisk produktion	M+K	109	14	10	1	1	35	3	173	
	M	59	13	8	1	1	18	2	102	
	K	50	1	2	-	-	17	1	71	
23-24 Kemisk industri, petroleumraffinering	M+K	93	60	12	-	-	39	4	208	
	M	41	26	10	-	-	19	-	96	
	K	52	34	2	-	-	20	4	112	
25 Gummi- och plastvarutillverkning	M+K	135	28	18	1	-	16	6	204	
	M	60	17	15	1	-	11	2	106	
	K	75	11	3	-	-	5	4	98	
26 Tillverkning av mineraliska produkter	M+K	128	20	26	1	-	19	2	196	
	M	83	19	25	1	-	6	2	136	
	K	45	1	1	-	-	13	-	60	
27 Stål- och metallframställning	M+K	181	23	57	-	-	25	7	293	
	M	139	20	51	-	-	18	6	234	
	K	42	3	6	-	-	7	1	59	
28 Metallvarutillverkning, ej maskiner	M+K	410	91	69	9	-	42	18	639	
	M	268	79	67	8	-	33	12	467	
	K	142	12	2	1	-	9	6	172	
29 Tillverkning av maskiner, övriga	M+K	418	52	82	7	1	57	10	627	
	M	273	44	78	7	1	38	8	449	
	K	145	8	4	-	-	19	2	178	
30-33 Tillverkning av el- och optikprodukter	M+K	356	50	25	-	2	79	9	521	
	M	133	24	20	-	2	41	5	225	
	K	223	26	5	-	-	38	4	296	
34-35 Transportmedelstillverkning	M+K	696	89	64	9	1	69	18	946	
	M	422	69	60	7	1	41	12	612	
	K	274	20	4	2	-	28	6	334	
36 Möbeltillverkning, annan tillverkning	M+K	239	29	22	1	-	15	1	307	
	M	136	13	18	-	-	8	-	175	
	K	103	16	4	1	-	7	1	132	
37 Återvinning	M+K	5	2	1	-	-	-	-	8	

Tabell 3 (forts)

Anmälda arbetssjukdomar efter näringsgren, kön och misstänkt orsak år 2002.

Arbetstagare och egenföretagare

Reported work-related diseases by economic activity (SNI 2002), sex and suspected cause in 2002.

Employees and self-employed persons

Näringsgren/SNI2002	Kön	Belastningsfaktorer	Misstänkt orsak						Övrigt, uppgift saknas	Totalt
			Kemiska/biologiska ämnen	Buller	Vibrationer	Smitta	Organisatoriska/sociala faktorer			
40-41	El-, gas-, värme- och vattenförsörjning	M+K	46	10	10	1	-	22	6	95
		M	33	9	10	1	-	13	5	71
		K	13	1	-	-	-	9	1	24
45	Byggverksamhet	M+K	1166	122	164	25	8	112	46	1643
		M	1111	116	164	25	8	99	43	1566
		K	55	6	-	-	-	13	3	77
45211	Byggande av hus	M+K	309	31	62	12	2	20	12	448
		M	304	30	62	12	2	17	12	439
		K	5	1	-	-	-	3	-	9
45230	Anläggning av vägar, flygfält, idrottsanläggningar	M+K	103	11	22	1	3	25	6	171
		M	80	8	22	1	3	21	5	140
		K	23	3	-	-	-	4	1	31
453	Bygginstallationer (el, isolering, VVS)	M+K	233	26	33	2	2	36	14	346
		M	225	25	33	2	2	32	13	332
		K	8	1	-	-	-	4	1	14
45 övriga	Mark- och anläggningsarbete, takarbete, målning m m	M+K	521	54	47	10	1	31	14	678
		M	502	53	47	10	1	29	13	655
		K	19	1	-	-	-	2	1	23
50-52	Parti- och detaljhandel, reparationer av fordon m m	M+K	1058	100	48	14	-	217	37	1474
		M	471	61	43	13	-	92	17	697
		K	587	39	5	1	-	125	20	777
50	Handel och service av motorfordon, bensinstationer	M+K	189	37	25	9	-	35	6	301
		M	158	33	24	8	-	23	5	251
		K	31	4	1	1	-	12	1	50
51	Parti- och agenturhandel	M+K	326	17	15	5	-	85	13	461
		M	210	13	15	5	-	50	8	301
		K	116	4	-	-	-	35	5	160
52	Detaljhandel, reparation av hushållsartiklar	M+K	543	46	8	-	-	97	18	712
		M	103	15	4	-	-	19	4	145
		K	440	31	4	-	-	78	14	567
55	Hotell och restauranger	M+K	215	31	12	-	-	36	8	302
		M	61	12	4	-	-	17	5	99
		K	154	19	8	-	-	19	3	203
60-64	Transport och kommunikation	M+K	919	63	79	-	1	242	31	1335
		M	581	42	70	-	1	145	21	860
		K	338	21	9	-	-	97	10	475
60-63	Transport (inkl. stödtjänster), resebyråverksamhet	M+K	579	55	69	-	-	169	25	897
		M	426	38	63	-	-	113	19	659
		K	153	17	6	-	-	56	6	238
64	Post- och telekommunikationer	M+K	340	8	10	-	1	73	6	438
		M	155	4	7	-	1	32	2	201
		K	185	4	3	-	-	41	4	237
65-67	Finansiell verksamhet	M+K	68	8	-	-	-	70	8	154
		M	9	1	-	-	-	11	2	23
		K	59	7	-	-	-	59	6	131
70-72, 74	Fastighets- och uthyrningsverksamhet, företagstjänster	M+K	1021	113	45	4	5	336	46	1570
		M	400	58	32	4	1	141	22	658
		K	621	55	13	-	4	195	24	912
70-72, 74 (ej 747)	Fastighetsbolag, uthyrnings- och företagstjänster	M+K	765	81	45	2	5	311	39	1248
		M	345	49	32	2	1	137	20	586
		K	420	32	13	-	4	174	19	662
747	Rengöring och sotning	M+K	256	32	-	2	-	25	7	322
		M	55	9	-	2	-	4	2	72
		K	201	23	-	-	-	21	5	250

Tabell 3 (forts)

Anmälda arbetssjukdomar efter näringsgren, kön och misstänkt orsak år 2002.

Arbetstagare och egenföretagare

Reported work-related diseases by economic activity (SNI 2002), sex and suspected cause in 2002.

Employees and self-employed persons

Näringsgren/SNI2002	Kön	Belastningsfaktorer	Misstänkt Orsak						Övrigt, uppgift saknas	Totalt
			Kemiska/biologiska ämnen	Bul-ler	Vibra-tioner	Smit-ta	Organisa-toriska/sociala faktorer			
75 Offentlig förvaltning och försvar	M+K	717	277	148	2	12	630	66	1852	
	M	211	118	127	2	8	237	31	734	
	K	506	159	21	-	4	393	35	1118	
751, 753 Offentlig förvaltning, försäkringskassor	M+K	452	102	39	-	4	407	33	1037	
	M	77	19	21	-	-	90	9	216	
	K	375	83	18	-	4	317	24	821	
752 Försvar, brandskydd, polis och rättsväsende	M+K	265	175	109	2	8	223	33	815	
	M	134	99	106	2	8	147	22	518	
	K	131	76	3	-	-	76	11	297	
80, 73 Utbildning och forskning	M+K	803	280	220	-	21	1001	50	2375	
	M	80	42	55	-	-	153	11	341	
	K	723	238	165	-	21	848	39	2034	
801 Grundskoleutbildning (inkl. förskola)	M+K	573	210	176	-	21	757	33	1770	
	M	28	14	35	-	-	68	6	151	
	K	545	196	141	-	21	689	27	1619	
85 Vård och omsorg	M+K	1824	434	46	4	73	1375	88	3844	
	M	96	42	15	2	8	139	8	310	
	K	1728	392	31	2	65	1236	80	3534	
851, 852 Hälso- och sjukvård, veterinärverksamhet	M+K	678	257	16	4	31	461	50	1497	
	M	55	30	6	2	4	61	4	162	
	K	623	227	10	2	27	400	46	1335	
85311,-12 Äldre- och handikapp- 85327,-28 omsorg	M+K	941	122	24	-	36	660	32	1815	
	M	29	7	7	-	2	40	4	89	
	K	912	115	17	-	34	620	28	1726	
853 övriga Övrig omsorg och sociala tjänster	M+K	205	55	6	-	6	254	6	532	
	M	12	5	2	-	2	38	-	59	
	K	193	50	4	-	4	216	6	473	
90-93 Andra samhällliga och personliga tjänster	M+K	365	59	25	-	4	160	18	631	
	M	125	15	17	-	4	58	9	228	
	K	240	44	8	-	-	102	9	403	
90 Avfallshantering, renhållning	M+K	33	3	7	-	-	7	1	51	
	M	30	3	7	-	-	6	1	47	
91-92 Intresseorg., religiös verksamhet, kultur, sport	M+K	181	31	17	-	4	146	14	393	
	M	65	10	10	-	4	51	8	148	
	K	116	21	7	-	-	95	6	245	
93 Tvätteri, hår- och kroppsvård	M+K	151	25	1	-	-	7	3	187	
	M	30	2	-	-	-	1	-	33	
	K	121	23	1	-	-	6	3	154	
00, 95, 99 Övrigt	M+K	346	15	43	-	2	48	18	472	
	M	179	10	37	-	2	21	9	258	
	K	167	5	6	-	-	27	9	214	
Samtliga näringsgrenar	M+K	12529	2090	1373	84	136	4779	550	21541	
	M	5631	940	1066	77	37	1431	262	9444	
	K	6898	1150	307	7	99	3348	288	12097	

Källa: AV/ISA

Denna publikation beställs från

Arbetsmiljöverkets publikationsservice, Box 1300, 171 25 Solna,
telefon 08-730 97 00 eller fax 08-735 85 55.

E-post: publikationsservice@av.se

This publication can be ordered from

The Swedish Work Environment Authority,
Publication Services,

Box 1300, SE-171 25 Solna,

(phone +46 8 730 97 00

or fax +46 8 735 85 55),

E-mail: publikationsservice@av.se

www.av.se

 Sveriges officiella statistik

**ARBETSMILJÖ
VERKET**